

Právnická fakulta Masarykovy univerzity

Obor Právo a právní věda

Katedra správní vědy a správního práva

Rigorózní práce

Právní aspekty lesních mateřských škol

Jan Fiala

2016/2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem rigorózní práci na téma: Právní aspekty lesních mateřských škol zpracoval sám. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

.....

Poděkování

Děkuji rodině a všem, kteří mi pomohli při psaní této práce.

Abstrakt

Rigorózní práce Právní aspekty lesních mateřských škol se zabývá vymezením a historií lesních mateřských škol v České republice i v zahraničí. Hlavní pozornost je v práci věnována právní úpravě lesních mateřských škol obsažené ve školském zákoně a souvisejícím problémům, především ve vztahu k hygienickým požadavkům, stravování a zázemí. Na základě jejich analýzy jsou formulována doporučení pro praxi i pro zákonodárce. Za účelem vyřešení nejzávažnějších problémů práce obsahuje návrh zákona s důvodovou zprávou.

Klíčová slova: školství, mateřská škola, lesní mateřská škola, předškolní vzdělávání, hygiena, školní stravování

The Rigorousum thesis "Legal aspects of forest preschools" covers the definition and history of forest preschools in the Czech republic and abroad. It primarily focuses on forest preschool legislation as stated in the Education Act and related issues, above all the hygienic requirements, alimentation and facilities. Analysis of these factors is then grounds for recommendations, made for both practical use and law-makers. To solve the most significant problems, the thesis also includes a draft law with an explanatory memorandum.

Keywords: education, preschool, forest preschool, early childhood education, child, hygiene, school alimentation

Obsah

Úvod.....	8
1 Lesní mateřské školy.....	10
2 Historie lesních mateřských škol.....	15
3 Problémy související s právním zakotvením lesních mateřských škol.....	18
3.1 Obecné pojednání.....	18
3.2 Hygienické požadavky.....	20
3.3 Stravování.....	25
3.3.1 Varianta spočívající v zachování stávajícího stavu.....	29
3.3.2 Varianta spočívající v neposkytování hmotného zabezpečení.....	31
3.3.3 Varianta spočívající v novele vyhlášky č. 107/2005 Sb.	32
3.4 Zázemí v souvislosti se stavebním právem.....	33
3.5 Bezpečnost a ochrana zdraví zaměstnanců.....	40
3.6 Bezpečnost a ochrana zdraví dětí.....	42
3.7 Odpovědnost a pojištění.....	47
3.8 Veřejní zřizovatelé lesních mateřských škol.....	48
3.9 Účinnost právní úpravy.....	50
3.10 Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.....	51
3.11 Název právnické osoby vykonávající činnost lesní mateřské školy.....	53
3.12 Nerovný přístup.....	55
3.13 Některé další problémy.....	57
4 Srovnání se zahraničím.....	60
4.1 Spolková republika Německo.....	60
4.2 Rakousko.....	61
4.3 Dánsko.....	62
4.4 Švédsko.....	62
4.5 Spojené království.....	62
4.6 USA.....	63
5 Návrh zákona s důvodovou zprávou.....	64
Závěr.....	74
Seznam použitých pramenů.....	76

Seznam odborné literatury a elektronických pramenů.....	76
Seznam soudních rozhodnutí.....	92
Seznam právních předpisů	94

Úvod

Cílem práce je analyzovat právní aspekty lesních mateřských škol a na základě učiněných zjištění vyvodit doporučení k řešení problémů vyvolaných novelou zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“), umožňující zápis lesních mateřských škol do rejstříku škol a školských zařízení. Návrhy řešení jsou určeny především pro zákonodárce, ale i pro praxi, protože ne všechny související sporné otázky nezbytně vyžadují legislativní řešení.

V souvislosti s nedostatkem míst v mateřských školách, který se projevil především v posledních letech vysokým počtem žádostí o přijetí do mateřských škol, kterým nebylo vyhověno¹, se zvyšuje zájem nejen o soukromé mateřské školy, ale i o alternativní formy péče o děti, jako jsou právě lesní mateřské školy. Proto lze téma rigorózní práce považovat za velmi aktuální.

Není mi známo, že by bylo toto téma v České republice v podobném rozsahu zpracováno. Někteří autoři se sice z právního hlediska předškolnímu vzdělávání, resp. mateřským školám věnovaly, avšak pouze obecně a ne příliš do hloubky (Bočinská,² Fiala,³ Mrázová,⁴ Odehnalová⁵), nebo z určitého odlišného dílčího pohledu (Herzánová⁶, Puškinová⁷). Většina prací týkající se lesních mateřských škol se jimi nicméně zabývá z pedagogického hlediska a právní aspekty zmiňuje toliko okrajově. Některé tyto práce jsou citovány v dalším textu.

---

¹ B1.14.1 Předškolní vzdělávání – žádosti o přijetí do MŠ – podle území. *Statistické ročenky školství výkonové ukazatele* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2016 [cit. 15. 6. 2016].

² BOČINSKÁ, Ilona. *Postavení ředitele základní školy v systému veřejné správy* [online]. Brno, 2015 [cit. 27. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta.

³ FIALA, Jan. *Právní aspekty mateřských školek* [online]. Brno, 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta.

⁴ MRÁZOVÁ, Eva. *Předškolní vzdělávání v ČR jako sociálně-právní fenomén* [online]. Plzeň, 2013 [cit. 15. 6. 2016]. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Právnická fakulta.

⁵ ODEHNALOVÁ, Tereza. *Právní aspekty mateřských školek* [online]. Brno, 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta.

⁶ HERZÁNOVÁ, Eva. *Pracovněprávní vztahy zaměstnanců ve školství* [online]. Brno, 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta.

⁷ PUŠKINOVÁ, Monika. *Ředitel školy a školského zařízení jako orgán veřejné správy školství* [online]. Brno, 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta.

Podobné lze uvést o zahraničních pracích. S ohledem na delší tradici lesních mateřských škol v některých zahraničních zemích jsou však k dispozici doporučení týkající se některých otázek, příp. přehled tamní legislativní úpravy.

Uvedené téma není příliš řešeno ani v časopisecké literatuře.

Nastíněná problematika tedy skýtá mnoho prostoru pro vlastní tvorbu, což bylo jedním z důvodů, proč jsem si vybral toto téma. Moje rozhodnutí ovlivnila také skutečnost, že se školským právem zabývám ve své praxi, v níž řeším rovněž problematiku lesních mateřských škol.

Ve své práci vycházím především z právních předpisů (zejména ze školského zákona) a internetových zdrojů, méně pak ze soudních rozhodnutí, odborných článků a monografií.

V práci jednotlivé problémy analyzuji, používám dedukci, komparaci a syntézu k nalezení možných řešení, která vyhodnocuji. K některým problémům nabízím legislativní řešení.

V samostatných kapitolách pojednávám o lesních mateřských školách z teoretického hlediska, o jejich historii, dále o vybraných problémech, kterými jsou především hygienické požadavky, stravování a zázemí v souvislosti se stavebním právem, které vyžadují legislativní řešení. Následuje pojednání o méně zásadních problémech. Další kapitola se zabývá komparací se zahraničím. Práci ukončuje návrh zákona s důvodovou zprávou.

Nekladu si za cíl popsat všechny problémy související s lesními mateřskými školami, nýbrž poukázat na ty nejvýznamnější. Nelze vyloučit, že v budoucnu vyvstanou další nepředpokládané problémy. Práce se pohybuje toliko ve stávajícím rámci školského systému a nezabývá se podrobnějšími úvahami o možné celkové reformě, která by podpořila snazší zapojení nejen lesních mateřských škol do vzdělávací soustavy. V tomto směru se nabízí prostor pro další analýzy. Práce se nezabývá ani případným rozšiřováním vzdělávání v přírodě, například otázkou lesních základních škol.

Práce je psána podle právního stavu k 30. 6. 2016.

1 Lesní mateřské školy

Co je lesní mateřská škola? Mateřská škola v lese, stručně řečeno.⁸ Jedná se však o definici kruhem. Vymezení musí být provedeno více zeširoka. Vzhledem k relativně nedávnému vzniku lesních mateřských škol není jejich vymezení ustáleno a ani neexistuje žádná univerzální definice. Jako lesní mateřské školy se obvykle označují mateřské školy, v nichž vzdělávání a pobyt probíhá velkou měrou venku, za každého počasí. Dalšími odlišnostmi jsou zejména skutečnost, že lesní mateřské školy nemají budovy, ale k příležitostnému pobytu využívají zázemí, a že ve třídě (skupině) je nižší počet dětí doprovázený alespoň dvěma dospělými osobami.⁹

České označení vychází z překladu cizojazyčných označení. V anglicky mluvících zemích se používají označení Forest Kindergarten, Forest Preschool či Bush School (v Austrálii). V německy mluvících zemích se používá označení Waldkindergarten, ve Švédsku se používá „I Ur och Skur“, což v anglickém překladu znamená „Rain or Shine School“, v českém pak „prší nebo svítí“ (volněji přeloženo za každého počasí).

Mírně odlišným zařízením je přírodní mateřská škola (tento termín se v češtině nepoužívá), v zahraničí označovaná jako Nature Kindergarten, Nature Preschool, resp. Naturkindergarten. Toto označení se používá pro mateřské školy, v jejichž okolí se nenachází les, nýbrž jiné přírodní prostředí (louky, pole, moře, pláže, duny).¹⁰ Nejedná se však o školu v přírodě, jak je chápána u nás.

V některých zemích se používá jako souhrnné označení pro tato zařízení pojem Outdoor Preschool.

V ČR není označení těchto zařízení ustáleno, což souvisí s tím, že lesní mateřské školy dosud nebyly legislativně upraveny a zatím nejsou mateřskými školami ve smyslu školského zákona.

---

⁸ BANCALARI, Katharina. Waldkindergärten in Österreich. *Bundesforschungszentrum für Wald* [online]. Wien: Bundesforschungszentrum für Wald, 2015, s. 10 [cit. 15. 6. 2016].

⁹ VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza, KOZLOVÁ, Dagmar, Nadace Proměny. Ekoškolky a lesní mateřské školy. *Operační program životní prostředí* [online]. 2. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012, s. 12 [cit. 16. 6. 2016].

¹⁰ HÄFNER, Peter. *Natur- und Waldkindergärten in Deutschland - eine Alternative zum Regelkindergarten in der vorschulischen Erziehung* [online]. Heidelberg, 2002, s. 34 [cit. 16. 6. 2016]. Inauguraldisertation. Universität Heidelberg, Fakultät für Verhaltens- und empirische Kulturwissenschaften.

Zařízení v ČR nejčastěji používají označení „lesní školka“, méně často pak další označení např. „dětský lesní klub“, „lesní klub“ či „lesní mateřská škola“.

Co se týče převažujícího pojmenování „lesní školka“, toto je nepřesné. Lesní školka totiž označuje část lesa (obvykle oplocenou), kde jsou vysázeny sazenice stromů a kde roste mladý les.¹¹ V angličtině tomuto odpovídá výraz „forest nursery“. V tomto významu tento pojem používají jak právní předpisy v oblasti lesního práva, tak i zákon č.183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“). Na druhou stranu je používání tohoto výrazu ze strany zařízení pochopitelné, neboť tím dávají najevo poskytovanou činnost (která se předškolnímu vzdělávání blíží).

Za vyloženě problematické je třeba považovat označování zařízení jako „lesní mateřská škola“, neboť toto vyvolává dojem, že se jedná o „oficiální“ mateřskou školu zapsanou v rejstříku škol a školských zařízení. Tak tomu však v případě lesních mateřských škol (ve smyslu výše uvedeného vymezení) v naprosté většině případů není.¹² V případě, že by se takto jmenovala lesní mateřská škola nezapsaná do rejstříku škol a školských zařízení, lze uvažovat o rozporu s § 132 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), který stanoví, že název právnické osoby nesmí být klamavý.

V současné době vím pouze o jedné lesní mateřské škole zapsanou do rejstříku škol a školských zařízení.¹³

Problematictější je vymezení pojmu „lesní klub“. Na otázku na rozdíl mezi lesní mateřskou školou a lesním klubem zástupkyně Asociace lesních MŠ

---

¹¹ Toliko na okraj lze v tomto smyslu poukázat i na podobné vyjádření senátora Stanislava Juránka. Stenoprotokol z 22. schůze Senátu Parlamentu České republiky konané dne 20. 4. 2016, rozprava k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (senátní tisk 237). *Senát Parlamentu České republiky* [online]. 2016 [cit. 16. 6. 2016].

¹² VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza. Lesní mateřská škola – legislativa. *Metodický portál RVP* [online]. Publikováno 4. 5. 2010 [cit. 16. 6. 2016].

¹³ Mateřská škola Jurta. *Lesní klub Jurta* [online]. Publikováno 2. 4. 2013 [cit. 16. 6. 2016]. Tato lesní mateřská škola má pevné zázemí.

odpověděla: „*rozdíl ukáže čas*“.¹⁴ Jiná zástupkyně stejné společnosti se však nedlouho později vyjádřila, že lesní kluby do školského rejstříku zapsány být nechtějí, zatímco lesní mateřské školy ano.¹⁵ S ohledem na novější vyjádření a rovněž vyjádření zástupce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“)¹⁶ lze vyvozovat, že lesní klub funguje neformálněji než mateřská škola, tedy spíše jako zájmová organizace, a že jeho cílem není poskytování předškolního vzdělávání. Tomu odpovídá i nejnovější názor v odborné literatuře, že po přijetí novely školského zákona budou lesní mateřské školy nezaspané v rejstříku škol a školských zařízení používat označení lesní klub.¹⁷

V této práci pro zjednodušení používám označení „lesní mateřská škola“, ačkoliv jsem si vědom, že není ideální. Ve smyslu § 34 odst. 9 školského zákona ve znění od 1. září 2006 tento pojem označuje mateřskou školu, ve které vzdělávání probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesní mateřské školy, které slouží pouze k příležitostnému pobytu. Výše uvedené označení používám nejen pro budoucí lesní mateřské školy podle zákonné definice, ale i pro stávající dětská zařízení stojící mimo zákonnou úpravu a stejně tak i pro obdobná zařízení v zahraničí. Zároveň v naprosté většině případů pod tento pojem zahrnuji jak samotnou činnost lesní mateřské školy, tak i právnickou osobu vykonávající tuto činnost (srov. § 8 odst. 7 školského zákona).

Matoucími označením je slovní spojení „integrovaná lesní mateřská škola“. Použitý pojem integrace vzbuzuje nepřipadnou souvislost s integrací žáků se zdravotním postižením (srov. § 3 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů). Nejedná se však vůbec

---

¹⁴ Jak se vyjádřila Tereza Valkounová. Zápis z 9. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 14. ledna 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015, s. 8 [cit. 15. 6. 2016].

¹⁵ Jak se vyjádřila Magdalena Kvítková. Zápis z 11. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 16. dubna 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015, s. 4 [cit. 15. 6. 2016].

¹⁶ Jak se vyjádřil tehdejší náměstek pro řízení sekce vzdělávání MŠMT Jaroslav Fidrmuc. Zápis z 9. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 14. ledna 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015, s. 8 [cit. 15. 6. 2016].

¹⁷ KVÍTKOVÁ, Magda. Legislativa LMŠ. In: *Sborník lektorských textů a metodických listů. Průvodce dětí světem* [online]. Asociace lesních MŠ, 2016, s. 175 [cit. 23. 6. 2016].

o lesní mateřskou školu, nýbrž o lesní třídu při běžné mateřské škole.¹⁸ Tato třída tedy využívá budovu mateřské školy, její děti se stravují v zařízení školního stravování a její činnost se řídí školním vzdělávacím programem dané mateřské školy. Označení „lesní třída“ navíc může být částečně zavádějící – z pouhé skutečnosti, že třída chodí do lesa, ještě nemusí být úplně na místě přidávat jí přívlastek „lesní“. Nelze dále vyloučit, že toto označení může být v budoucnu nadužívané. Jeho používání nicméně z právního hlediska nepředstavuje problém. Lesní mateřská škola sice s lesní třídou sdílí častý pobyt v přírodě, v některých ohledech však vykazují zásadní odlišnosti, jimž se v práci obsáhle věnuji. Proto také není odůvodněné vztahovat výsledky pokusného ověřování lesní třídy i na lesní mateřské školy (viz dále).

Od lesní mateřské školy se rovněž odlišuje ekologicky zaměřená mateřská škola (ekoškolka). Stručně řečeno, jedná se o běžnou mateřskou školu, která snižuje ekologickou zátěž tím, že její provoz je ekologický. Tato mateřská škola tedy má vlastní budovu, pouze jde o finančně nákladnější variantu mateřské školy.¹⁹

V souvislosti s lesními mateřskými školami se občas objevuje pojem „lesní pedagogika“, nejedná se však o pedagogiku v lesních mateřských školách, nýbrž lze o ní hovořit jako o osvětě, kdy jejím cílem je mj. zlepšit vztah člověka k lesu.²⁰ Lesní mateřské školy se oproti tomu primárně zaměřují na péči o děti, resp. jejich vzdělávání.

Prvky lesních mateřských škol se prolínají i do činnosti běžných mateřských škol, například formou projektových týdnů v lese, lesních dnů či putovních skupin.²¹

---

¹⁸ VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza, KOZLOVÁ, Dagmar, Nadace Proměny. Ekoškolky a lesní mateřské školy. *Operační program životní prostředí* [online]. 2. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012, s. 12 [cit. 16. 6. 2016].

¹⁹ Tamtéž, s. 8-11.

²⁰ Co je lesní pedagogika. *Lesní pedagogika* [online]. 2015 [cit. 22. 6. 2016].

²¹ VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza, KOZLOVÁ, Dagmar, Nadace Proměny. Ekoškolky a lesní mateřské školy. *Operační program životní prostředí* [online]. 2. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012, s. 8, 14 [cit. 16. 6. 2016].

Běžnou mateřskou školou rozumím mateřskou školu splňující stávající požadavky a zapsanou v rejstříku škol a školských zařízení, která se nehlásí ke vzdělávání v lese.

2 Historie lesních mateřských škol

Myšlenky vzdělávání ve venkovním prostředí je možné v Dánsku nalézt již v 19. století.²² První lesní mateřskou školu zde v roce 1954 založila Ella Flatau, když se svými dětmi chodila denně hrát a pozorovat přírodu do lesa. Postupně se přidávaly i další děti, jejichž rodiče pro ně nenašli místo v mateřské škole.²³ Myšlenka se dále uplatnila ve skandinávských zemích. Ve Švédsku koncept učení v přírodě pod názvem Skogsmulle rozvinula Gösta Frohm v roce 1957. Na základě tohoto konceptu následně byla v roce 1985 založena první lesní mateřská škola pod názvem „I Ur och Skur“.²⁴

Do jiných zemí se myšlenka lesních mateřských škol rozšiřovala pozvolněji. V Německu byla první lesní mateřská škola založena v roce 1993, první soukromé zařízení již v roce 1968.²⁵ Na přelomu 20. a 21. století se lesní mateřské školy rozšiřují rovněž do dalších zemí, jako je Rakousko, Švýcarsko, USA, Kanada a rovněž Jižní Korea či Japonsko.²⁶

V českých zemích lze za předchůdce lesních mateřských škol považovat projekt Dětské farmy na Libeňském ostrově v Praze spisovatele, archeologa a pedagoga Eduarda Štorcha. Jednalo se vlastně o přírodní školu určenou pro základní školy. Pro zajímavost lze zmínit podmínky, za nichž úřady projekt povolily: postavení přístřeší pro případ náhlé nepohody, zabezpečení pitné vody,

---

²² SOBĚSLAVSKÁ, Vendula. Lesní mateřské školy jako alternativa předškolního vzdělávání: historicko-srovnávací studie. *Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta* [online]. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, 2012, s. 6 [cit. 23. 6. 2016].

²³ HÄFNER, Peter. *Natur- und Waldkindergärten in Deutschland - eine Alternative zum Regelkindergarten in der vorschulischen Erziehung* [online]. Heidelberg, 2002, s. 32-33 [cit. 16. 6. 2016]. Inauguraldisertation. Universität Heidelberg, Fakultät für Verhaltens- und empirische Kulturwissenschaften.

²⁴ ROBERTSON, Juliet. Swedish forest schools. *Creative star learning company* [online]. Creative star learning company, 2008, s. 3-5 [cit. 16. 6. 2016].

²⁵ HÄFNER, Peter. *Natur- und Waldkindergärten in Deutschland - eine Alternative zum Regelkindergarten in der vorschulischen Erziehung* [online]. Heidelberg, 2002, s. 33-34 [cit. 16. 6. 2016]. Inauguraldisertation. Universität Heidelberg, Fakultät für Verhaltens- und empirische Kulturwissenschaften.

²⁶ BŘEZINOVÁ, Markéta. Lesní školky bez záchodů? Stačí i lopatka, říká šéfka německé asociace. *Idnes.cz* [online]. MAFRA, publikováno 29. 9. 2014 [cit. 27. 6. 2016].

snadno dosažitelná skříňka první pomoci a stavba řádných záchodů. Obědy si děti obvykle nosily vlastní.²⁷

Další významnou osobností v této oblasti byla Emilie Strejčková, která v roce 1994 založila Ekologické centrum Toulcův dvůr v Praze²⁸ a jako jeho součást založila v roce 2003 Mateřskou školu Semínko. Při této škole byla v roce 2010 založena lesní třída a také Asociace lesních MŠ.²⁹ Lesní třída byla posléze v letech 2010 až 2012 předmětem pokusného ověřování ze strany MŠMT podle § 171 odst. 1 školského zákona. Pokusné ověřování bylo vyhlášeno vyhlášením ze dne 4. června 2010, č. j. 10886/2010-22³⁰ a ukončeno závěrečnou zprávou.³¹

Jako první lesní mateřská škola v České republice vznikla v roce 2007 Zelená školka na Liberecku, posléze v roce 2009 vznikl Dětský klub Šárýnka v Praze³², jenž funguje dodnes.

Do širšího obecného povědomí se lesní mateřské školy dostaly v souvislosti s projednáváním a přijetím návrhu zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, vyhlášeným pod č. 247/2014 Sb. Tento zákon v původním znění § 2 velmi široce definoval službu péče o dítě v dětské skupině³³ a zároveň zaváděl povinnou evidenci jejich poskytovatelů. Rovněž byly stanoveny technické požadavky na místnosti a hygienické požadavky na prostory a provoz. Uvedené požadavky lesní mateřské školy nemohly splnit, na

---

²⁷ ŠTOLL, Jiří. *Dětská farma Eduarda Štorcha a československé alternativní školství ve dvacátých letech 20. století* [online]. Brno, 2008, s. 34-35 [cit. 16. 6. 2016]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta.

²⁸ Historie. *Toulcův dvůr. Středisko ekologické výchovy* [online]. 2013 [cit. 17. 6. 2016].

²⁹ 10 let Mateřské školy Semínko, o.p.s. *Toulcův dvůr. Středisko ekologické výchovy* [online]. Mateřská škola Semínko, o.p.s., 2014, s. 3, 6 [cit. 17. 6. 2016].

³⁰ Vyhlášení pokusného ověřování provozu integrované lesní mateřské školy Lesníček při Mateřské škole Semínko, o.p.s. ze dne 4. 6. 2010, č. j. 10 886/2010-22. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Věstník Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2010, roč. 66, č. 8, s. 8-12. [cit. 23. 6. 2016].

³¹ Závěrečná zpráva z pokusného ověřování provozu lesních tříd integrovaných v Mateřské škole Semínko, o.p.s., Kubatova 1/32, Praha 10 – Hostivař. *Klubnapasece.cz* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012 [cit. 15. 6. 2016].

³² UŠIAKOVÁ, Dagmar. *Pozitiva a negativa lesních mateřských školek ve výchově a vzdělávání dítěte* [online]. České Budějovice, 2014, s. 14 [cit. 17. 6. 2016]. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta.

³³ „Službou péče o dítě v dětské skupině se pro účely tohoto zákona rozumí činnost spočívající v pravidelné péči o dítě od jednoho roku věku do zahájení povinné školní docházky, která je poskytována mimo domácnost dítěte v kolektivu dětí a která je zaměřena na zajištění potřeb dítěte a na výchovu, rozvoj schopností, kulturních a hygienických návyků dítěte.“

což se upozorňovalo již v průběhu legislativního procesu.³⁴ Z uvedeného důvodu byl zákon vrácen senátem i prezidentem, přesto byl přijat. Následně byla přijata novela zákonem č. 127/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Novela zavedla toliko dobrovolnou registraci.

V poslední době v České republice probíhá rychlý rozvoj lesních mateřských škol,³⁵ v současnosti Asociace lesních mateřských škol zastupuje kolem 120 lesních mateřských škol,³⁶ podle nejnovějších údajů počet dosahuje již 140.³⁷

---

³⁴ Například Tisková zpráva: EDUin vyzývá senátory, aby vrátili sněmovně zákon o dětské skupině. *EDUin* [online]. Publikováno 21. 7. 2014 [cit. 27. 6. 2016].

³⁵ TZ: Den lesních mateřských škol oslavil nejrychleji rostoucí síť lesních MŠ na světě. *Asociace lesních MŠ* [online]. Publikováno 22. 6. 2016 [cit. 23. 6. 2016].

³⁶ Co je lesních MŠ. *Asociace lesních MŠ* [online]. 2016 [cit. 17. 6. 2016].

³⁷ Čerstvý česko-německý projekt mapuje bariéry růstu lesních školek v ČR. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Ministerstvo životního prostředí, publikováno 22. 6. 2016 [cit. 26. 6. 2016].

3 Problémy související s právním zakotvením lesních mateřských škol

3.1 Obecné pojednání

Až do letošního roku nebyly lesní mateřské školy právními předpisy v oblasti školského práva upraveny. Již při vzniku v roce 2010 si Asociace lesních MŠ dala za cíl mj. dosáhnout rovného postavení lesních mateřských škol s běžnými mateřskými školami v rámci legislativy.³⁸ Dílčího úspěchu dosáhla v roce 2012, kdy vznikl dokument s názvem „Ustanovení hygienických podmínek v zařízeních typu lesní mateřské školy“³⁹ (viz dále). Velký úspěch Asociace lesních MŠ zaznamenala přispěním k záchraně lesních mateřských škol v souvislosti se zákonem č. 247/2014 Sb. (viz výše). V této souvislosti tehdejší ministr školství, mládeže a tělovýchovy Marcel Chládek slíbil zařazení lesních mateřských škol do rejstříku škol a školských zařízení.⁴⁰ Posléze se ukázala řada problémů a složitost tohoto úkolu.⁴¹ Na to přitom upozorňovala již závěrečná zpráva z pokusného ověřování lesní třídy.⁴² Asociace lesních MŠ nadále lobbowała za zapojení do rejstříku škol a školských zařízení, mj. v Poslanecké sněmovně na schůzích Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny.

Snaha Asociace lesních MŠ byla korunována, když lesní mateřské školy jsou s účinností od 1. září 2016 legislativně upraveny zákonem č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. V původním vládním návrhu nebyla tato úpravu obsažena, do návrhu se dostala až poslaneckým pozměňovacím návrhem ze dne 21. ledna 2016 a v navržené podobě

---

³⁸ KNAP, Veronika. *Možnosti inovací v českém předškolním vzdělávání se zaměřením na úskali zakládání a fungování lesních školek* [online]. Olomouc, 2014, s. 12 [cit. 22. 6. 2016]. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta.

³⁹ Ustanovení hygienických podmínek v zařízeních typu lesní mateřské školy. *No limits* [online]. 2012 [cit. 16. 6. 2016].

⁴⁰ KOPECKÝ, Josef. Lesní školky zařadíme mezi mateřské, nic je neohrozí, slibuje ministr. *Idnes.cz* [online]. MAFRA, publikováno 21. 10. 2014 [cit. 27. 6. 2016].

⁴¹ Lesní mateřské školy se do rejstříku zatím nedostanou. *Novinky.cz* [online]. Borgis, publikováno 22. 9. 2015 [cit. 27. 6. 2016].

⁴² Závěrečná zpráva z pokusného ověřování provozu lesních tříd integrovaných v Mateřské škole Semínko, o.p.s., Kubatova 1/32, Praha 10 – Hostivař. *Klubnapasece.cz* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012, s. 3 [cit. 15. 6. 2016].

byla taktéž přijata.⁴³ Již 13. prosince 2015 Asociace lesních MŠ měla k dispozici minimálně přesnou definici lesních mateřských škol, jaká byla přijata,⁴⁴ je tedy s podivem, že na problémové aspekty neupozornila, ačkoliv minimálně ohledně zázemí o nich věděla.

Klíčový je § 34 odst. 9 školského zákona ve znění od 1. září 2016, který zní:

„Za lesní mateřskou školu se považuje mateřská škola, ve které vzdělávání probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesní mateřské školy, které slouží pouze k příležitostnému pobytu. Zázemí lesní mateřské školy nesmí být stavbou⁶⁰.“

Poznámka pod čarou č. 60 zní:

„zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.“

Dále jsou lesní mateřské školy zohledněny při zápisu do rejstříku škol a školských zařízení. Do něj se budou podle § 144 odst. 1 písm. c), g) školského zákona ve znění od 1. září 2016 nově zapisovat v případě mateřské školy údaj, zda se jedná o lesní mateřskou školu, a v případě lesní mateřské školy označení území, kde zejména probíhá pedagogický program a kde má škola zázemí. Změny jsou také v § 147 odst. 1 písm. a), f), g) školského zákona ve znění od 1. září 2016 týkající se náležitostí žádosti o zápis. U lesní mateřské školy se vyžaduje údaj, že se jedná o lesní mateřskou školu, a dále popis zázemí. U dokladu osvědčujícího vlastnické nebo užívací právo došlo k rozšíření i k území. Podle § 147 odst. 3 školského zákona ve znění od 1. září 2016 lesní mateřská škola nepředkládá stanovisko stavebního úřadu podle odstavce 1 písm. h).

---

⁴³ KORENEK, Petr. Pozměňovací návrhy č. 3576 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 611/0). *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2016, s. 5-7 [cit. 23. 6. 2016].

⁴⁴ KVÍTKOVÁ, Magda. Legislativa LMŠ. In: *Sborník lektorských textů a metodických listů. Průvodce dětmi světem* [online]. Asociace lesních MŠ, s. 174 [cit. 23. 6. 2016].

Konečně podle § 179 odst. 3 školského zákona ve znění od 1. ledna 2017, podle něhož spádovou mateřskou školou nemůže být lesní mateřská škola.

Jak uvádím výše, účinnost změn je stanovena na 1. září 2016 s výjimkou ustanovení týkajícího se spádovosti, které nabývá účinnosti 1. ledna 2017 spolu se zavedením povinného posledního roku předškolního vzdělávání.

Uvedené však v žádném případě neznamená, že by lesní mateřské školy měly povinnost zápisu v rejstříku škol a školských zařízení, jak se mylně uvádí v odborné literatuře.⁴⁵ Tato povinnost by totiž musela být stanovena ve školském zákoně, například obdobně, jako tomu bylo v zákoně č. 247/2014 Sb. Tak tomu ovšem není. S ohledem na zásadu „co není zakázáno, je dovoleno“ vyplývající z čl. 2 odst. 4 Ústavy a čl. 2 odst. 3 Listiny nezbyvá než dovést, že zápis bude toliko dobrovolný, bude tedy na rozhodnutí každé lesní mateřské školy, zda této možnosti využije.

3.2 Hygienické požadavky

Problematiku hygienických požadavků řeší zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“). Podle § 7 odst. 1 tohoto zákona jsou školy a školská zařízení zapsaná do školského rejstříku, jakož i osoby provozující v provozovně živnost, jejíž náplní je péče o děti do 3 let věku nebo výchova, výuka anebo mimoškolní vzdělávání dětí nad 3 roky věku, povinny zajistit, aby byly splněny hygienické požadavky upravené prováděcím právním předpisem. Nelze tedy souhlasit s názorem, že by se na případ živností nevztahovaly hygienické požadavky.⁴⁶ Konkrétní požadavky stanoví vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb. (dále jen „vyhláška č. 410/2005 Sb.“).

---

⁴⁵ KVÍTKOVÁ, Magda. Legislativa LMS. In: *Sborník lektorských textů a metodických listů. Průvodce dětí světem* [online]. Asociace lesních MŠ, s. 174-175 [cit. 23. 6. 2016].

⁴⁶ UŠIAKOVÁ, Dagmar. *Pozitiva a negativa lesních mateřských školek ve výchově a vzdělávání dítěte* [online]. České Budějovice, 2014, s. 18 [cit. 17. 6. 2016]. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta.

Hygienických požadavků je stanoveno značné množství, za ty nejproblematictější pro lesní mateřské školy lze označit minimální podlahovou plochu na dítě stanovenou v § 4 odst. 1 vyhlášky č. 410/2005 Sb. na 4 m², resp. 3 m² a minimální počet hygienických zařízení stanovený na jednu dětskou mísu a umyvadlo na 5 dětí, jak uvádí bod 5 přílohy č. 1 vyhlášky č. 410/2005 Sb.

Pro lepší představu lze uvažovat například o maringotce o rozměrech (v cm) 210 x 450 x 210, její podlahová plocha činí 9,45 m². Při požadavku plochy 4 m² na 1 dítě je dostačující pouze pro 2 děti. Aby taková maringotka splňovala požadavky například pro 10 dětí, musel by se požadavek na podlahovou plochu snížit na méně než 1 m². Tak nízká hodnota je však nepřijatelná.

Lesní mateřské školy nejsou schopny stávající hygienické požadavky splnit, proto v současnosti působí jako neziskové organizace a nevztahují se na ně žádné hygienické požadavky. Nelze tedy souhlasit s tvrzením, že by již na základě stávající legislativy musely dodržovat hygienické normy.⁴⁷ Přisvědčit nelze ani „možné aplikaci“ § 12 zákona č. 258/2000 Sb. a ani tomu, že by se na lesní mateřské školy vztahovaly obecné požadavky stavebního zákona.⁴⁸ Na druhou stranu se však nenacházejí a ani nenacházely v právním vakuu, jak se nezřídka tvrdí.⁴⁹ I na činnost lesních mateřských škol se totiž vztahuje občanský zákoník, v krajních případech bude na místě použití zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Nejjednodušší řešení spočívá ve vyjmutí lesních školek z působnosti vyhlášky č. 410/2005 Sb. novelizací § 7 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. tímto způsobem:

---

⁴⁷ Jak se vyjádřil poslanec Tomio Okamura. Stenoprotokol z 19. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané dne 31. 10. 2014, rozprava k návrhu zákona o dětské skupině vrácenému prezidentem republiky (sněmovní tisk 82). *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2014 [cit. 16. 6. 2016].

⁴⁸ Soubor prorodinných opatření - Prorodinný balíček. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2008, s. 10 [cit. 23. 6. 2016].

⁴⁹ Nejnověji například DUDKOVÁ, Anna. Lesní školky: Velký zájem, pozitivní výsledky, ale stále legislativní vakuum. *Ohlasy dění na Boskovicku* [online]. Publikováno 23. 2. 2016 [cit. 17. 6. 2016]. Dále též KNAP, Veronika. *Možnosti inovací v českém předškolním vzdělávání se zaměřením na úskalí zakládání a fungování lesních školek* [online]. Olomouc, 2014, s. 31 [cit. 22. 6. 2016]. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta. Formulace zřejmě pochází od VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza. Lesní mateřská škola – legislativa. *Metodický portál RVP* [online]. Publikováno 4. 5. 2010 [cit. 16. 6. 2016].

*„(1) Školy a školská zařízení⁹ zapsaná do školského rejstříku¹⁰, s výjimkou **lesních mateřských škol**, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školských poradenských zařízení a zařízení školního stravování, a dále zařízení sociálně výchovné činnosti a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc^{10a} (dále jen „zařízení pro výchovu a vzdělávání“) jsou povinny zajistit, aby byly splněny hygienické požadavky upravené prováděcím právním předpisem na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid a nakládání s prádlem. Povinnost uvedenou ve větě první má i osoba provozující v provozovně živnost, jejíž náplní je péče o děti do 3 let věku nebo výchova, výuka anebo mimoškolní vzdělávání dětí nad 3 roky věku v předškolním zařízení, soukromé škole nebo zařízení sloužícím odbornému vzdělávání, nezařazených do rejstříku škol a školských zařízení a dále poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině, pokud se jedná o dětskou skupinu nad 12 dětí.“*

Nevýhodami tohoto řešení by však byla značná právní nejistota, zda a případně jaké požadavky musí lesní mateřské školy splňovat a podle čeho se bude řídit orgán ochrany veřejného zdraví při vydávání stanoviska (jak předpokládá § 147 odst. 1 písm. h) školského zákona ve znění od 1. září 2016). Stav, kdy by lesní mateřské školy byly v oblasti hygieny zcela mimo kontrolu, považuji za nežádoucí, neboť jsem toho názoru, že od určitých naprosto základních hygienických požadavků (např. zajištění toalety a možnosti umýt si ruce) ustoupit nelze.

Inspiraci lze hledat v jiných právních předpisech. Mírnější požadavky jsou stanoveny na dětské skupiny, jimž se ostatně lesní mateřské školy podobají (v některých zahraničních státech se lesní mateřské školy zahrnují právě pod podobná zařízení). Na dětské skupiny stanoví hygienické požadavky vyhláška č. 281/2014 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí. Hygienické požadavky jsou sice mírnější, stále však § 2 odst. 1 této vyhlášky stanoví plochu denní místnosti nejméně 3m² na dítě, rovněž tak určuje i počty hygienických zařízení, což je pro zázemí lesní mateřské školy nevyhovující.

Ostatně, tato skutečnost je všeobecně známa v souvislosti s přijímáním zákona č. 247/2014 Sb. a jeho následnou novelizací.

Co se týče vyhlášky č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů, ta sice stanoví ještě mírnější požadavky, tyto však splní pouze některé lesní mateřské školy.⁵⁰ Navíc na těchto akcích se, na rozdíl od běžných škol, jedná toliko o krátkodobý pobyt. Ani toto tedy není vhodné řešení.

Vzhledem k výše uvedenému tedy je třeba vytvořit zvláštní úpravu pro lesní mateřské školy. Protože s ohledem na množství právních předpisů v českém řádu není žádoucí vytvářet novou vyhlášku, nezbyvá než novelizovat stávající vyhlášku č. 410/2005 Sb. Při úvahách o způsobu její novelizace se nabízejí dvě varianty.

První varianta spočívá v doplnění jednotlivých ustanovení zvláštními požadavky na zázemí lesní mateřské školy. Úpravy by se musely týkat mnoha ustanovení vyhlášky č. 410/2005 Sb. V zájmu srozumitelnosti právních předpisů pro jejich adresáty je však třeba postup spočívající ve stanovování výjimek z jednotlivých ustanovení spatřovat jako problematický.

Druhá varianta spočívá v doplnění nové přílohy č. 4, která stanoví základní požadavky na lesní mateřské školy, na něž se ostatní ustanovení vyhlášky nebudou vztahovat. Tyto požadavky mají být stanoveny toliko obecně a rozhodně bez uvádění konkrétních hodnot. Při úvaze o konkrétních ustanoveních se lze inspirovat jak v zahraniční úpravě, tak i v požadavcích na Dětskou farmu (viz výše). Za řešení akceptovatelné pro lesní mateřské školy bych považoval novelizaci vyhlášky č. 410/2005 Sb. doplněním odstavce 3 v § 1 a přílohy č. 4 například tímto způsobem:

„(3) Hygienické požadavky na lesní mateřské školy jsou stanoveny v příloze č. 4 této vyhlášky.“

---

⁵⁰ OPRCHALOVÁ, Barbora. *Výchovný koncept lesních mateřských škol jako předpoklad plnohodnotného rozvoje dětí* [online]. Brno, 2011, s. 16 [cit. 22. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta.

Požadavky na lesní mateřské školy

1. Zázemí musí chránit před nepříznivými povětrnostními podmínkami a musí být možné jej vytápět.
2. Musí být zajištěna pevná toaleta.
3. Musí být zajištěna tekoucí teplá pitná voda.
4. Musí být zajištěna lékárnička a mobilní telefon.“

Požadavky jsou skutečně velmi obecné, neboť nejsem příznivcem podrobné právní regulace. Uvedená ustanovení nicméně představují toliko prvotní návrh, který je třeba dále upravit.

Legislativní úprava by měla do 1. 9. 2016 nabýt účinnosti, proto není ideální, že její příprava příliš nepokročila.⁵¹

V této souvislosti je třeba se ještě zastavit u dokumentu s názvem „Ustanovení hygienických podmínek v zařízeních typu lesní mateřské školy“⁵². Ten je nezávaznou metodikou, která však není metodickým doporučením a toto nikdy nebylo vydáno⁵³. Není součástí zákonem stanovených pravidel vymáhaných orgány ochrany veřejného zdraví⁵⁴. Uvedený dokument je navíc z legislativně technického hlediska nevhodně formulovaný a podle mého soudu nezpůsobilý pro možné využití jako příloha vyhlášky č. 410/2005 Sb.

Na závěr této podkapitoly ještě považuji za příhodné uvést, že se zmírněním hygienických požadavků pro lesní mateřské školy souhlasím, pokud zázemí skutečně bude využíváno pouze minimálně, a to i za velkého mrazu.⁵⁵ Takovým

---

⁵¹ Rezort školství chce umožnit zápis lesních MŠ do rejstříku. *EuroZprávy.cz* [online]. Active Solutions, publikováno 22. 6. 2016 [cit. 27. 6. 2016].

⁵² Metodický materiál. Ustanovení hygienických podmínek v zařízeních typu lesní mateřské školy. *No limits* [online]. 2012 [cit. 16. 6. 2016].

⁵³ Jak se vyjádřila Jarmila Rážová, t. č. ředitelka Odboru ochrany veřejného zdraví Ministerstva zdravotnictví a zástupkyně Hlavního hygienika ČR. Zápis z 9. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 14. ledna 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015, s. 9 [cit. 15. 6. 2016].

⁵⁴ Jak se vyjádřil Vladimír Valenta, t. č. Hlavní hygienik ČR. Zápis z 10. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 26. února 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015, s. 9 [cit. 15. 6. 2016].

⁵⁵ Velký mráz nastává pravidelně každou zimu, nelze jej tedy v ČR považovat za extrémní počasí.

využíváním ovšem není, pokud jsou děti venku pouze hodinu.⁵⁶ Za těchto okolností nepovažují pobyt v zázemí vyhovující, naopak děti mají pobývat v takovém zařízení, které splňuje hygienické požadavky.⁵⁷ Účelem hygienických požadavků je „s ohledem na délku a intenzitu pobytu osob bránit vzniku poškození zdraví“⁵⁸, nikoliv snad vylučovat výchovu.⁵⁹

3.3 Stravování

Další problematickou oblastí je stravování. Podle § 122 odst. 2 školského zákona se dětem v mateřských školách poskytuje hmotné zabezpečení, které zahrnuje školní stravování po dobu jejich pobytu ve škole. Podle § 122 odst. 3 školského zákona toto hmotné zabezpečení zajišťuje právnická osoba vykonávající činnost školy. Podle § 122 odst. 4 školského zákona se školní stravování zajišťuje přednostně v zařízeních školního stravování podle školského zákona, lze jej však smluvně zajišťovat i u jiné osoby poskytující stravovací služby.

V současnosti lesní mateřské školy nemají povinnost zajišťovat stravování, které tak nezřídka zajišťují zákonní zástupci, což již nadále nebude možné. Tato změna bude pro lesní mateřské školy představovat finanční náklady.

Problematiku stravovacích služeb upravuje § 23 zákona č. 258/2000 Sb., podle jehož odst. 1 je stravovací službou mj. výroba, příprava nebo rozvoz pokrmů provozovatelem potravinářského podniku za účelem jejich podávání ve školní jídelně. Podle § 23 zákona odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb. stravovací službu může osoba, která ji provozuje, poskytovat pouze v provozovně, která vyhovuje hygienickým požadavkům upraveným přímo použitelnými předpisy Evropské unie na úseku potravinového práva.

---

⁵⁶ PATROVSKÁ, Dominika. Lesní mateřské školy - venku za každého počasí bez zdi a plotů. *Ekolist.cz* [online]. BEZK, publikováno 18. 6. 2010 [cit. 17. 6. 2016].

⁵⁷ Shodně VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza, KOZLOVÁ, Dagmar, Nadace Proměny. *Ekoškoly a lesní mateřské školy. Operační program životní prostředí* [online]. 2. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012, s. 25 [cit. 16. 6. 2016].

⁵⁸ Vládní návrh na vydání zákona o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů (sněmovní tisk 538). Důvodová zpráva. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. Publikováno 10. 2. 2000, s. 84 [cit. 17. 6. 2016].

⁵⁹ VALKOUNOVÁ, Tereza. *Výchova nebo záchod?* *Blog.respekt.cz* [online]. *Economia*, publikováno 8. 6. 2016 [cit. 17. 6. 2016].

Ať už je tedy školní stravování zajištěno v zařízeních školního stravování (ve školních jídelnách) nebo smluvně u jiné osoby, vždy se jedná o stravovací služby. Stravovací služby se zároveň podle § 19 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. považují za činnosti epidemiologicky závažné a vztahuje se na ně vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění vyhlášky č. 602/2006 Sb. Rovněž podle § 1 odst. 2 této vyhlášky je třeba dodržet hygienické požadavky stanovené předpisy Evropské unie. Navíc ve smyslu § 25 této vyhlášky se teplé pokrmy uvádějí do oběhu tak, aby se dostaly ke spotřebiteli co nejdříve, a to za teploty nejméně +60 stupňů C. Pro úplnost lze doplnit, že na školní stravování se vztahují i některé další předpisy.⁶⁰

Uvedené neznamena, že by se předpisy Evropské unie vztahovaly prostřednictvím odkazu, působí totiž přímo a s aplikační předností před zákonem. Ustanovení odkazující na předpisy Evropské unie stanoví toliko obecnou zásadu, že tyto mají přednost před zákonem (vyhláškou). Toto výkladové pravidlo by se uplatnilo i v případě neexistence těchto ustanovení.⁶¹

Na školní stravování se vztahují zejména tyto předpisy Evropské unie: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (dále jen „nařízení č. 178/2002/ES“), Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004, o hygieně potravin (dále jen „nařízení č. 852/2004/ES“), a Nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny (dále jen „nařízení č. 2073/2005/ES“).

Nařízení č. 178/2002/ES se podle čl. 1 odst. 3 vztahuje „na všechny fáze výroby, zpracování a distribuce potravin a krmiv. Nevztahuje se na prvovýrobu určenou pro osobní potřebu ani na domácí přípravu potravin, manipulaci s nimi

---

⁶⁰ DLOUHÝ, Pavel. Hygienické požadavky na školní stravování. *Krajská hygienická stanice Královéhradeckého kraje* [online]. 2014 [cit. 15. 6. 2016].

⁶¹ Srov. náleží Ústavního soudu ze dne 27. ledna 2015, sp. zn. Pl. ÚS 16/14, bod 61. Uvedený závěr se sice týkal stanovení povinnosti očkování jako podmínky pro přijetí do mateřské školy, je však plně aplikovatelný i zde.

nebo jejich skladování za účelem osobní domácí spotřeby.“ Podle čl. 3 odst. 2 tohoto nařízení se potravinářským podnikem rozumí *„veřejný nebo soukromý podnik, ziskový nebo neziskový, který vykonává činnost související s jakoukoli fází výroby, zpracování a distribuce potravin;“* a podle čl. 3 odst. 16 tohoto nařízení se fázemi výroby, zpracování a distribuce rozumí *„jakákoli fáze včetně dovozu od prvovýroby potravin až po jejich skladování, přepravu, prodej nebo dodání konečnému spotřebiteli, popřípadě rovněž dovoz, produkce, výroba, skladování, přeprava, distribuce, prodej a dodávání krmiv“*.

Nařízení č. 852/2004/ES stanoví obecná pravidla pro hygienu potravin vztahující se na provozovatele potravinářských podniků, přičemž podle čl. 2 odst. 2 přebírá rovněž definice stanovené v nařízení č. 178/2002/ES. Ve smyslu čl. 1 odst. 2 se toto nařízení nevztahuje na prvovýrobu pro soukromé domácí použití a na domácí přípravu potravin, manipulaci s nimi nebo na jejich skladování pro soukromou domácí spotřebu. Podle čl. 4 odst. 2 nařízení č. 852/2004/ES provozovatelé potravinářských podniků provádějících činnosti v jakékoli fázi výroby, zpracování a distribuce potravin dodrží mj. všeobecné hygienické požadavky stanovené v příloze II tohoto nařízení.

Konkrétní hygienické požadavky tedy stanoví příloha č. II nařízení č. 852/2004/ES.

Podle kap. I odst. 2 bodu a) nařízení č. 852/2004/ES musí *„uspořádání, vnější úprava, konstrukce, poloha a velikost potravinářských prostor umožňovat odpovídající údržbu, čištění nebo dezinfekci, vylučovat nebo minimalizovat kontaminaci z ovzduší a poskytovat dostatečný pracovní prostor pro hygienické provedení všech postupů.“* V případě zázemí či venkovních prostor lze pochybovat o tom, zda umožňují odpovídající údržbu či zda minimalizují kontaminaci z ovzduší, rovněž zřejmě nebudou poskytovat dostatečný pracovní prostor.

Podle kap. I odst. 3 nařízení č. 852/2004/ES musí být *„K dispozici dostatečný počet splachovacích záchodů připojených na účinný kanalizační systém.“* Mnohé lesní mateřské školy však nedisponují splachovacími záchody.

Podle kap. I odst. 4 nařízení č. 852/2004/ES musí být *„K dispozici dostatečný počet umyvadel na mytí rukou, vhodně rozmístěných a označených. Umyvadla na mytí rukou musí být vybavena přívodem teplé a studené tekoucí vody,*

prostředky na mytí rukou a hygienické osušení.“ Mnohé lesní mateřské školy nedisponují umyvadly. Lze pochybovat o tom, zda vodu z barelů (lahví) lze považovat za přívod vody.

Mírnější požadavky jsou stanoveny v kapitole III nařízení č. 852/2004/ES na *pojízdné nebo přechodné prostory (například prodejní stany, stánky na trhu, pojízdné prodejny), prostory užívané především jako soukromý obytný dům, v němž se však pravidelně připravují potraviny k uvedení na trh, a na prodejní automaty.* Uvedené požadavky by lesní mateřské školy zřejmě byly schopny splnit, bylo by však velmi problematické považovat prostor pro školní stravování lesních mateřských škol za přechodný prostor, když to často bude naopak stálý prostor (zázemí se bude zapisovat do rejstříku škol a školských zařízení). Bez ohledu na to by se však na stravování v lesních mateřských školách vztahovaly další kapitoly.

Další problematickou záležitostí bude přeprava potravin – v úvodu se stanoví, že *„kapitola IV se vztahuje na veškerou přepravu“.*

Podle kap. VII odst. 1 bodu a) nařízení č. 852/2004/ES *„musí být zajištěno dostatečné zásobování pitnou vodou, která musí být použita vždy, kdy je nezbytné zajistit, aby nedošlo ke kontaminaci potravin.“* Vody v barelech či lahvích je omezené množství a lze pochybovat o tom, zda takové zásobování je dostatečné.

Podle kap. IX odst. 5 nařízení č. 852/2004/ES *„Suroviny, složky, meziprodukty a hotové výrobky, které mohou podporovat růst patogenních mikroorganismů nebo tvorbu toxinů, nesmí být udržovány při teplotách, které by mohly vést k ohrožení zdraví. Chladicí řetězec nesmí být přerušen. Jsou však povolena krátká období mimo prostředí s řízenou teplotou, jeli nezbytné se přizpůsobit praktickým podmínkám při manipulaci během přípravy, přepravy, skladování, vystavování potravin k prodeji a při jejich podávání, za předpokladu, že to nepovede k ohrožení zdraví. Potravinářské podniky, které vyrábějí zpracované potraviny, manipulují s nimi nebo je balí, musí mít vhodné prostory dostatečné pro oddělené skladování surovin a zpracovaných materiálů a dostatečně oddělené chladírenské skladování.“* Lze pochybovat o tom, zda je možné přenos jídla v termoskách či chladicím boxu považovat za dodržení chladicího řetězce. Celé dopoledne (od zabalení jídla ráno až do oběda) asi nelze považovat za krátké období.

Nařízení č. 2073/2005 pak stanovuje v čl. 3 odst. 1, že „*Provozovatelé potravinářských podniků musejí zajistit, aby potraviny splňovaly příslušná mikrobiologická kritéria podle přílohy I*“ a za tím účelem mají založeny postupy na zásadách HACCP (stanovení kritických bodů). Toto zřejmě lesní mateřské školy splní, zásady HACCP ostatně vyžaduje i Asociace lesních MŠ ve standardech kvality.⁶²

Dále je třeba zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu⁶³, který řešil otázku poskytování veganské stravy ve školní jídelně. Po prvotním nevyhovění žádosti zákonného zástupce dítěte o poskytování takové stravy ze strany školní jídelny následně došlo k dohodě, že zákonný zástupce předá připravené jídlo v plastových dózách, to bude následně zchlazené a poté v poledne připraveno k podávání. Proti tomu zákonný zástupce brojil s názorem, že se jedná o diskriminaci na základě vyznání. Nejvyšší správní soud shledal, že tento způsob stravování je v souladu s judikaturou Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva a není porušením svobody vyznání. Domnívám se, že a contrario neumožnění tohoto způsobu stravování by porušení svobody vyznání představovalo. Právnícká osoba vykonávající činnost školy je tedy povinna zajistit uchování jídla zchlazeného a následně jeho ohřátí. Je tedy nezbytné zajistit odpovídající zařízení (např. chladnička a mikrovlnná trouba, konvektomat apod.)⁶⁴, což představuje další komplikace pro lesní mateřské školy.

3.3.1 Varianta spočívající v zachování stávajícího stavu

Z uvedeného je zřejmé, že lesní mateřské školy nejsou schopny splnit požadavky právních předpisů EU.

---

⁶² Standardy kvality lesních mateřských škol. *Asociace lesních MŠ* [online]. 2014, s. 7 [cit. 22. 6. 2016].

⁶³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. května 2011, sp. zn. 2 Aps 3/2010.

⁶⁴ Toliko na okraj lze zmínit zajímavý problém ve vztahu k právní větě tohoto rozsudku. Zatímco v samotném textu rozsudku (který jediné je směrodatný) se uvádí, že jídlo bude „v poledne připraveno k podávání“, v právní větě (která má toliko shrnout odůvodnění) se uvádí „nechal ve školní jídelně ohřát“. Způsob přípravy jídla k podávání stanoví § 25 vyhlášky č. 137/2004 Sb.: teplé pokrmy se musí ke spotřebiteli dostat za teploty nejméně +60°C. Výkladem předmětného ustanovení je třeba dovodit, že uvedená povinnost se nevztahuje na potraviny typu bramborový salát či pečivo, které se v teplém stavu nekonzumují. Právní věta však na takové potraviny nepamatuje a stricto sensu by bylo třeba ohřívát i tyto potraviny.

Na nutnost lesních mateřských škol v případě zápisu do rejstříku škol a školských zařízení zajišťovat stravování v souladu s právními předpisy EU přitom upozorňovalo jak MŠMT⁶⁵, tak i Ministerstvo zdravotnictví.⁶⁶

Při zachování stávajícího právního stavu budou lesní mateřské školy povinny dětem poskytovat hmotné zabezpečení, které zahrnuje školní stravování po dobu jejich pobytu ve škole ve smyslu § 123 odst. 2 školského zákona. Podle § 122 odst. 4 školského zákona se školní stravování zajišťuje přednostně v zařízeních školního stravování podle školského zákona. Právnícké osoby vykonávající činnost škol mohou zajišťovat stravování smluvně i u jiné osoby poskytující stravovací služby.

Při zachování stávajícího stavu by tedy lesní mateřské školy měly několik možností, jak zajistit školní stravování: ve školní jídelně, ve své vlastní nebo ve školní jídelně jiné právnické osoby, anebo u jiné osoby poskytující stravovací služby, například v restauraci.

Výhodou této varianty je skutečnost, že podmínky pro všechny mateřské školy jsou nastaveny stejným způsobem. Nemůže se stát, že by děti v lesní mateřské škole dostávaly dražší nebo „nezdravější“ oběd nebo byly zcela bez něj – nemůže docházet k diskriminaci.

Nevýhodou je vyšší náročnost pro lesní mateřské školy. Vybudování vlastní školní jídelny je finančně náročné a pro lesní mateřské školy se nebude jednat o schůdnou cestu. Případné stravování v jiné školní jídelně bude záležet na vstřícnosti dotčené právnické osoby, nezřídka však případné žádosti lesní mateřské školy nemusí být vyhověno vzhledem ke kapacitním možnostem. Některé běžné mateřské školy nemají oddělenou jídelnu a děti jídla konzumují u stolů (v herně), kteréžto řešení pro děti z lesních mateřských škol nelze považovat za vhodné. Při stravování např. v restauraci by tato musela připravit jídlo v souladu s vyhláškou č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů (dále jen

---

⁶⁵ Jak se vyjádřil Jaroslav Fidrmuc, t. č. náměstek pro řízení sekce vzdělávání MŠMT. Zápis z 8. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 19. listopadu 2014. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2014, s. 7 [cit. 15. 6. 2016].

⁶⁶ Jak se vyjádřil Vladimír Valenta, t. č. Hlavní hygienik ČR. Zápis z 10. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 26. února 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015, s. 9 [cit. 15. 6. 2016].

„vyhláška č. 107/2005 Sb.“), navíc by se opět jednalo o finančně náročné řešení pro zřizovatele (např. platy v restauracích jsou obvykle vyšší než ve školních jídelnách). Konečně je třeba zmínit problematické zajištění případného uchování a ohřátí veganské stravy. Lesní mateřské školy obvykle nemají chladničku a mikrovlnnou troubu.

I přes uvedené nevýhody považuji zachování stávajícího stavu za nejvhodnější řešení. Zatímco totiž zmírnění hygienických podmínek je odůvodněno odlišností místa vzdělávání (to probíhá především venku a zázemí slouží toliko k příležitostnému pobytu) a navíc se na tuto problematiku nevztahují právní předpisy EU, u stravování není případné zmírnění podmínek podle mého názoru dostatečně odůvodněno (hygienické požadavky se liší v závislosti na místě pobytu, avšak požadavky na stravování by měly být stejné bez ohledu na místo pobytu). Z pragmatického hlediska je však zřejmé, že tato varianta není řešením.

3.3.2 Varianta spočívající v neposkytování hmotného zabezpečení

Tato varianta spočívá v novele ust. § 122 odst. 2 školského zákona tímto způsobem:

*„(2) Dětem v mateřských školách s výjimkou lesních mateřských škol, přípravných třídách základní školy a přípravném stupni základní školy speciální, žákům základních škol a nezletilým žákům středních škol se poskytuje hmotné zabezpečení, které zahrnuje školní stravování po dobu jejich pobytu ve škole a ve školském zařízení podle § 117 odst. 1 písm. b) a c), a dále v případě potřeby ubytování. **Dětem v lesních mateřských školách, zletilým** ~~Zletilým~~ žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol lze poskytovat hmotné zabezpečení podle věty první.“*

U lesních mateřských škol by tedy byl nastaven stejný režim jako u zletilých žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol – hmotné zabezpečení by se jim neposkytovalo povinně, přitom by však nebylo jeho poskytování vyloučeno. Lesní mateřské školy by tedy stravování dětí nezajišťovaly, bylo by tak nadále možné, aby si děti nadále nosily vlastní jídlo od

zákonných zástupců. V případě poskytování hmotného zabezpečení by lesní mateřské školy musely splnit stávající požadavky.

Výhodou této varianty je bezproblémové splnění ze strany lesních mateřských škol, nedojde k jejich omezení z důvodu požadavků na stravování. Rovněž nenastane problém s případnou veganskou stravou, neboť uvedená povinnost se váže na poskytování hmotného zabezpečení.

Nevýhodou je skutečnost, že se může stát, že se dítě za celý den nenají. Učitelky by jistě mohly dětem připomenout, aby se najedly, nesměly by však s jídlem vůbec manipulovat, jinak by se na ně již vztahovaly hygienické požadavky. Neposkytování hmotného zabezpečení bude dále znamenat vyšší cenu jídel pro zákonné zástupce a taktéž skutečnost, že jídla nemusí respektovat výživové normy (příloha č. 1 vyhlášky č. 107/2005 Sb.), případně vyvolá nutnost zajišťovat stravování dětí vlastními silami. Zákonní zástupci by se v této souvislosti mohli cítit diskriminováni a nelze vyloučit, že by brojili proti z jejich pohledu diskriminačnímu stavu, kdy oproti levnějším a zdravějším jídlům v běžné mateřské škole jsou jídla v lesní mateřské škole dražší a „nezdravější“, případně že lesní mateřská škola stravování vůbec nezajišťuje. Posouzení nezdravého jídla je sice do značné míry subjektivní, druhý aspekt by však zvláště v případě dětí ze sociálně slabších rodin mohl být relevantnější. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že tato varianta nadále zachovává stávající úpravu, že lesní mateřská škola nemůže být spádovou školou. Každé dítě tedy nadále bude mít zajištěné místo v běžné mateřské škole, kde mu bude poskytováno hmotné zabezpečení spočívající ve školním stravování. Tato varianta by tedy nemusela být považována za diskriminační.

Z pragmatického hlediska by mělo být zvoleno právě toto řešení, které umožní zápis lesních mateřských škol do rejstříku škol a školských zařízení, aniž by musely budovat školní jídelnu.

3.3.3 Varianta spočívající v novele vyhlášky č. 107/2005 Sb.

Schůdné naopak není řešení spočívající v rozšíření výjimky připuštěné vyhláškou č. 107/2005 Sb. Výjimka v § 2 odst. 2 této vyhlášky stanoví, že školní stravování je zabezpečováno jinou osobou poskytující stravovací služby pouze ve výjimečných

případech, kdy tyto služby není možné zajistit v zařízeních školního stravování. Tato výjimka pouze navazuje na § 122 odst. 4 školského zákona, novelizace samotné vyhlášky by tedy nepostačovala.

Rozšíření výjimky v § 2 odst. 9 umožňující zabezpečování školního stravování mimo provozovnu se týká pouze školních jídelen a není představitelné z důvodu právních předpisů EU.

Úprava v § 4 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pak není představitelná s ohledem na vyhlášku č. 107/2005 Sb. a školský zákon.

Lze tedy uzavřít, že řešení formou výjimky ve vnitrostátních předpisech není s ohledem na právní předpisy EU použitelné. Jako jediné řešení vedoucí k řešení problému se tedy jeví novela § 122 odst. 2 školského zákona, aby se dětem v lesních mateřských školách neposkytovalo hmotné zabezpečení.

3.4 Zázemí v souvislosti se stavebním právem

Na stavby mateřských škol se, stejně jako na stavby jiných škol, vztahují požadavky na stavby stanovené různými právními předpisy, ale i českými státními normami.

Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění vyhlášky č. 20/2012 Sb. (dále jen „vyhláška č. 268/2009 Sb.“), stanoví v § 36 odst. 1 písm. a) pro stavby škol povinnost zřízení ochrany před bleskem, v § 38 odst. 4 povinnost opatřit instalovaná otopná tělesa ochrannými kryty a v § 49 požadavky týkající se místností a prostorů: mj. nejmenší světlá výška prostorů a místností musí být 3000 mm, musí být zřízeny oddělené šatny žáků, samostatná místnost se záchodovou mísou a umývárny musí být přístupné ze šatny a denních místností dětí, ve výukových prostorách musí být umístěn alespoň jeden výtok pitné vody. Jak vyplývá z uvedeného výčtu, zázemí lesních mateřských škol nesplní požadavky vyhlášky č. 268/2009 Sb.

Na stavby mateřských škol se dále vztahují požadavky vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. Podle § 6 odst. 2 této vyhlášky musí být přístup do všech prostorů určených pro užívání veřejností zajištěn vodorovnými

komunikacemi, schodišti a souběžně vedenými bezbariérovými rampami nebo výtahy. Bezbariérové řešení pak podle § 8 odst. 6 této vyhlášky škola musí mít rovněž pro děti, žáky a studenty. V této souvislosti je třeba si uvědomit, že lesní mateřské školy zapsané do rejstříku škol a školských zařízení nebudou moci odmítnout dítě z důvodu jeho zdravotního postižení, neboť by se ve smyslu § 1 odst. 1 písm. i) a § 2 odst. 3 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů, jednalo o diskriminaci, proto také není možné zachování stávajícího stavu. Lesní mateřské školy uvedené požadavky obvykle nesplní, což je zřejmé i z pouhého srovnání s bezbariérově řešeným sociálním zařízením.⁶⁷

Další požadavky na stavby mateřských škol stanoví § 23 vyhlášky č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění vyhlášky č. 268/2011 Sb. (dále jen „vyhláška č. 23/2008 Sb.“), jež činí závazným rovněž českou státní normu ČSN 73 0802 Požární bezpečnost staveb-Nevýrobní objekty. Tato norma stanoví jak požadavky na samotnou požární bezpečnost, tak i na únikové cesty, odstupy, technická zařízení a zařízení pro protipožární zásah.⁶⁸ Její znění však s ohledem na § 5 odst. 6 a 8 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, není k dispozici zdarma, nýbrž za úplatu.⁶⁹ Nelze tedy posoudit, zda uvedené požadavky lesní mateřská škola splní, s ohledem na obsah normy se nicméně kloním spíše k záporné odpovědi.

Ačkoliv existuje lesní mateřská škola zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení a taktéž zpracovaný návrh dřevostavby lesní mateřské školy z přírodních materiálů splňující příslušné požadavky⁷⁰, většina lesních mateřských škol požadavky nesplní.

---

⁶⁷ ŠESTÁKOVÁ, Irena. Bezbariérová řešení staveb. *ČVUT v Praze, Fakulta architektury* [online]. s. 146 [cit. 22. 6. 2016].

⁶⁸ Náhled ČSN 73 0802. *Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví* [online]. 2009 [cit. 22. 6. 2016].

⁶⁹ Což považuji za protiústavní.

⁷⁰ SALÁK, Martin. *Lesní mateřská školka* [online]. Brno, 2014 [cit. 22. 6. 2016]. Bakalářská práce. Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta.

Za účelem, aby se uvedené požadavky na lesní mateřské školy nevztahovaly, byl do § 147 školského zákona vložen nový odstavec, podle něhož lesní mateřská škola nepředkládá stanovisko stavebního úřadu podle odstavce 1 písm. h) téhož ustanovení. Jsem toho názoru, že samotná skutečnost, že od lesní mateřské školy nebude vyžadováno stanovisko stavebního úřadu, ještě nemusí znamenat, že nemusí splňovat požadavky příslušných vyhlášek. Bez úpravy ve školském zákoně by bylo lze uvažovat o novelizaci jednotlivých vyhlášek přidáním například následujícího odstavce do společných ustanovení:

„Tato vyhláška se nevztahuje na lesní mateřské školy“.⁷¹

Poznámka pod čarou č. X zní: § 34 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Bylo však zvoleno jiné legislativní řešení – do § 34 školského zákona byl vložen nový odstavec 9.

Po přijetí novely školského zákona vyvstal problém v souvislosti s tím, že zázemí lesní mateřské školy nesmí být stavbou. Stávající zázemí lesních mateřských škol totiž mnohdy stavbou jsou. Pro bližší pochopení tématu je třeba se blíže zabývat vymezením stavby.

Definici stavby obsahuje § 2 odst. 3 stavebního zákona. Pro zázemí lesní mateřské školy je klíčová třetí věta daného ustanovení: „*Za stavbu se považuje také výrobek plnící funkci stavby.*“ Stavební zákon nedefinuje, co se rozumí výrobkem plnícím funkcí stavby, touto problematikou se však zabývala judikatura.⁷¹

Ještě v roce 2009 Ministerstvo pro místní rozvoj ve svém stanovisku uvedlo: „*V případě, že je takový [mobilní] „dům“ natolik mobilní (pojízdný či tažený), že může být přemísťován po pozemních komunikacích, má charakter vozidla nebo přívěsu, a tudíž není v režimu stavebního zákona.*“⁷² Tomuto aspektu je, spolu se skutečností, že výrobek slouží k rekreaci, přikládána váha v části

---

⁷¹ Dále uvedené rozsudky se sice vztahují k mírně odlišné úpravě, jejich závěry jsou však i nadále plně využitelné.

⁷² Stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 25. května 2009, č. j. 14069/09 - 82. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015 [cit. 21. 6. 2016].

odborné literatury⁷³ a v jednom soudním rozhodnutí, kde je též zmíněno užívání osobami.⁷⁴ Podle nastíněných znaků by v případě zázemí lesní mateřské školy bylo možné uvažovat, že by se nejednalo o stavbu.

Městský soud v Praze však poskytl bližší vodítka pro určení výrobku plnicího funkci stavby.⁷⁵ Nejpodstatnějším charakteristickým rysem takového výrobku je, „že se jedná o výrobek umístěný na určitém konkrétním místě trvale nebo dlouhodobě“. Trvalému či dlouhodobému umístění nasvědčuje například umístění předmětného výrobku na podezdívku, vybudování přípojek sítí technického vybavení, terénní úpravy provedené v souvislosti s umístěním předmětného výrobku, vybudování stálých přístupových cest k tomuto výrobku, úmysl pronajímat mobilní domy turistům po celou dobu turistické sezóny. Dalším znakem výrobku plnicího funkci stavby je, že plní určitou funkci vyhrazenou zpravidla jen stavbám (např. slouží k bydlení). Výslovně pak soud připouští, že výrobkem plnicím funkci stavby může být i silniční vozidlo. Naopak jako případ, kdy by se nejednalo o výrobek plnicí funkci stavby, soud uvádí případ okružní jízdy karavanem po republice, pokud se karavan v kempu zdrží např. pouze den a noc.

Dalšími vodítky, že se jedná o výrobek plnicí funkci stavby, může být „vybudování dalších podpůrných zařízení k zajištění účelu předmětného výrobku (jako je např. pergola, sklad nářadí či suchá nastálo postavená toaleta – lidově označována jako „kadibudka“)“.⁷⁶

Naznačené závěry Městského soudu v Praze převzal rovněž Nejvyšší správní soud.⁷⁷

Jak vyplývá z výše uvedeného, v případě zázemí lesní mateřské školy se bude pravidelně jednat o výrobek plnicí funkci stavby, a tedy rovněž o stavbu ve smyslu stavebního zákona. Zázemí totiž bude obvykle na pozemku umístěno

---

⁷³ MACHAČKOVÁ, Jana a kol. *Stavební zákon*. 2. vyd. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck, s. 18 [cit. 21. 6. 2016].

⁷⁴ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. prosince 2011, sp. zn. 29 A 99/2010.

⁷⁵ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 10 Ca 280/2008, publikován ve Sbírce NSS pod č. 2394/2011 Sb.

⁷⁶ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. ledna 2016, sp. zn. 31 A 3/2014.

⁷⁷ Rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. října 2015, sp. zn. 3 As 218/2014 a ze dne 4. května 2016, sp. zn. 4 As 78/2016.

dlouhodobě či trvale, bude využíváno také k pobytu osob (na čemž nemění ničeho, že jde o pobyt toliko příležitostný), bude napojeno na přípojky sítí technického vybavení, budou k nim vybudovány přístupové cesty a další podpůrné zařízení (toaleta).

Nelze argumentovat způsobem, že zázemí bude sloužit pouze k příležitostnému pobytu. K příležitostnému (a nikoliv dlouhodobému či trvalému) pobytu jistě slouží i silniční vozidlo, které je výslovně připuštěno jako výrobek plnící funkci stavby. Navíc nelze opomenout, že v případě velmi nepříznivého počasí může zázemí sloužit i k delšímu než jen příležitostnému pobytu.

Neudržitelný je rovněž historický výklad spočívající v tvrzení, že úmyslem zákonodárce bylo, že zázemí nesmí být stavbou v obecně chápaném smyslu (stavbou spojenou se zemí pevným základem). Nejvyšší správní soud totiž ve své judikatuře zdůrazňuje princip jednoty a bezrozpornosti právního řádu, z něhož plyne požadavek přikládat týmž pojmům obsaženým v různých právních předpisech stejný význam a obsah.⁷⁸ V tomto případě navíc nejsou dány rozumné důvody k závěru, že tyto pojmy stejný význam mít nemají, a to s ohledem na odůvodnění pozměňovacího návrhu, kde se uvádí: „*Současně zázemí mateřské školy nebude moci být stavbou jak v soukromoprávním pojetí podle občanského zákoníku, tak ani ve smyslu veřejného práva podle stavebního zákona.*“⁷⁹

Dále je třeba uvést, že s ohledem na definiční znaky stavby uvedené Nejvyšším správním soudem by zázemí mohlo být nejen výrobkem plnícím funkci stavby (stavba v širším smyslu), ale i přímo stavbou (stavba v užším smyslu).⁸⁰

Za stávajícího stavu by hypoteticky bylo možné uvažovat o zázemí, které by nebylo výrobkem plnícím funkci stavby (a tedy ani stavbou), toliko v případě „kočovného“ zázemí, které by pravidelně měnilo stanoviště. Existenci takového

---

⁷⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu (rozšířeného senátu) ze dne 1. června 2010, sp. zn. 5 As 64/2008. *Nejvyšší správní soud* [online]. Nejvyšší správní soud, © 2003 [cit. 15. 6. 2016]. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. listopadu 2011, sp. zn. 4 As 40/2010. *Nejvyšší správní soud* [online]. Nejvyšší správní soud, © 2003 [cit. 15. 6. 2016].

⁷⁹ KORENEK, Petr. Pozměňovací návrhy č. 3576 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 611/0). *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2016, s. 5-7 [cit. 21. 6. 2016].

⁸⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. května 2016, sp. zn. 4 As 78/2016.

zázemí zřejmě nelze předpokládat. Jedná se navíc o nevhodné řešení, neboť při každé změně stanoviště by bylo nezbytné nahlásit změnu údajů v rejstříku škol a školských zařízení.

Ze skutečnosti, že zázemí lesní mateřské školy je stavbou, vyplývá nutnost splnit obecné požadavky na výstavbu.⁸¹ Za tímto účelem byla ostatně také rozšířena definice stavby.⁸² V tomto smyslu Ministerstvo pro místní rozvoj také vydalo nové stanovisko.⁸³ Lesní mateřské školy zapsané do rejstříku škol a školských zařízení by tedy musely splňovat výše uvedené požadavky pro školy, což není žádoucí.

Nedopatření vzniklo patrně v souvislosti s domněnkou, že stavbou nejsou určité objekty omezené velikostí. Domnělé omezení skutečně existuje, avšak ve vztahu ke stavbám, jež nevyžadují stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu (srov. § 103 odst. 1 písm. e) stavebního zákona).

Za účelem vyřešení shora uvedeného problému je třeba novelizovat stavební zákon. Řešení formou vyjmutí zázemí lesní mateřské školy z definice stavby úpravou § 2 odst. 3 stavebního zákona (doplněním věty „***Stavbou není zázemí lesní mateřské školy.***“) není vyhovujícím řešením. Tato novelizace by sice na jednu stranu zajistila, že by se na zázemí lesní mateřské školy nevztahovaly obecné požadavky na výstavbu, zároveň by ale také odpadla povinnost respektovat záměry územního plánování. To nepovažuji za vyhovující, neboť by to představovalo velkou změnu ve stavebním zákoně, navíc to ani není žádoucí – cílem je totiž toliko zajistit, aby zázemí nemuselo splňovat požadavky vyhlášek č. 268/2009 Sb. a č. 398/2009 Sb. Proto je třeba novelizovat § 169 odst. 1 stavebního zákona tímto způsobem:

„(1) Právnícké osoby, fyzické osoby a příslušné orgány veřejné správy jsou povinny při územně plánovací a projektové činnosti, při povolování, provádění,

---

⁸¹ POTĚŠIL, Lukáš; ROZTOČIL, Aleš; HRUŠOVÁ, Klára; LACHMANN, Martin. Stavební zákon online komentář. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 21. 6. 2016].

⁸² Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony (sněmovní tisk 573). Důvodová zpráva. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. Publikováno 16. 1. 2012, s. 179-180 [cit. 21. 6. 2016].

⁸³ Mobilní domy. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2013 [cit. 21. 6. 2016].

*užívání a odstraňování staveb respektovat záměry územního plánování a obecné požadavky na výstavbu [§ 2 odst. 2 písm. e)] stanovené prováděcími právními předpisy. **Povinnost respektovat technické požadavky na stavby a technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání stavby se nevztahuje na stavby zázemí lesních mateřských škol.***“

Touto úpravou se zajistí, že na zázemí lesních mateřských škol se nebudou vztahovat požadavky vyhlášek č. 268/2009 Sb. a č. 398/2009 Sb.

Dále je třeba upravit ustanovení školského zákona týkající se stavby, které nerespektuje, že zázemí lesních mateřských škol jsou stavbami. Školský zákon má umožňovat, aby zázemím byla jurta, týpí, maringotka apod., nikoliv však „běžná stavba“. Za tím účelem se jeví jako vhodné využít pojmu „budova“ definovaného v § 2 písm. l) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů, kde je budova definována jako nadzemní stavba spojená se zemí pevným základem, která je prostorově soustředěna a navenek převážně uzavřena obvodovými stěnami a střešní konstrukcí. Z uvedených důvodů je třeba novelizovat § 34 odst. 9 školského zákona tímto způsobem:

*„(9) Za lesní mateřskou školu se považuje mateřská škola, ve které vzdělávání probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesní mateřské školy, které slouží pouze k příležitostnému pobytu. Zázemí lesní mateřské školy nesmí být ~~stavbou~~⁶⁰⁾ **budovou**⁶²⁾.“*

---

60) ~~zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.~~

~~zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.~~

62) Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Právní úprava ani návrh její změny nezohledňují ta zázemí lesních mateřských škol, která i v běžném slova smyslu jsou stavbou i budovou, což se týká například lesních chat, hájoven či domů postavených za využití neběžných

materiálů, například slámy a hlíny.⁸⁴ Tato zázemí taktéž nespĺňují hygienické a technické požadavky. Lesní mateřské školy s tímto zázemím však do rejstříku škol a školských zařízení nebudou moci být zapsány, na rozdíl od lesních mateřských škol se zázemím ve formě jurty, týpí či maringotky. Právní úprava nepočítá ani s možností, kdy by lesní mateřská škola využívala například veřejnou instituci.

Vzniká tak paradoxní situace, kdy se lesní mateřská škola s „lepším“ zázemím nachází v horší situaci. Z tohoto pohledu by bylo třeba v § 34 odst. 9 školského zákona zrušit druhou větu. Jsem však toho názoru, že by toto omezení v citovaném ustanovení mělo zůstat. Bez něj totiž hrozí, že se institut lesních mateřských škol může stát prostředkem k obcházení hygienických požadavků, například při rekonstrukci starších budov mateřských škol, které se řídí staršími právními předpisy a nové se na ně nevztahují zcela (srov. § 25 odst. 1 vyhlášky č. 410/2005 Sb.). Pak by stačilo prohlásit mateřskou školu za lesní a nebylo by nutné splňovat přísné hygienické požadavky na budovu. K obcházení samozřejmě může docházet i tak, avšak je ztíženo nutností zřízení jiného zázemí a nelze tímto způsobem ušetřit při rekonstrukci budovy.

Lesním mateřským školám s pevným zázemím nicméně doporučuji požádat o povolení výjimky ve smyslu § 14 zákona č. 258/2000 Sb. Při rozhodování pak orgány ochrany veřejného zdraví mají pečlivě zvažovat, zda se nejedná o výše zmíněné obcházení.

3.5 Bezpečnost a ochrana zdraví zaměstnanců

Zatímco dosud jednotlivé lesní mateřské školy nebyly vázány, jakým způsobem právně zajistí dospělé osoby, po zápisu do rejstříku škol a školských zařízení se bude jednat o pracovněprávní vztahy pedagogických pracovníků. Ze skutečnosti, že i v zimě bude program probíhat venku, vyplývají požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců.

Protože zaměstnanec celoročně vykonává práci na venkovním pracovišti, bude práce pracovníka v lesní mateřské škole ve smyslu bodu 9 přílohy č. 1

---

⁸⁴ DAVIDOVÁ, Markéta. Odmítli kontejnery i maringotku, raději postavili dům ze slámy a hlíny. *IDNES.cz* [online]. MAFRA, publikováno 10. 6. 2014 [cit. 21. 6. 2016].

k vyhlášce č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, ve znění pozdějších předpisů, zařazena do druhé kategorie.⁸⁵

Z tohoto zařazení vyplývá z § 37 odst. 4 zákona č. 258/2000 Sb. povinnost zaměstnavatele příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví neprodleně oznámit práce zařazené do druhé kategorie včetně údajů rozhodných pro toto zařazení a současně předložit protokoly o měření nebo vyšetření faktorů pracovních podmínek.

V zimním období se dále mnohdy bude jednat o zátěž chladem ve smyslu § 6 odst. 1 nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády č. 361/2007 Sb.“), pokud korigovaná teplota vzduchu⁸⁶ na venkovním pracovišti poklesne pod 4 °C.

Ve smyslu § 7 odst. 1 nařízení vlády č. 361/2007 Sb. musí být zaměstnanec při korigované teplotě nižší než 10 °C vybaven pracovním oděvem s tepelně izolačními vlastnostmi a při teplotě pod 4 °C také rukavicemi a pracovní obuví chránící před chladem.

Při práci vykonávané po dobu delší než 2 hodiny v korigované teplotě 4 °C má zaměstnanec právo na bezpečnostní přestávku v ohřívárně po dobu nejméně 10 minut a doba nepřetržitého trvání při teplotě od 4 do -10 °C nesmí přesáhnout 2 hodiny (pro nižší teploty jsou stanovena kratší trvání), jak vyplývá z § 7 odst. 4 nařízení vlády č. 361/2007 Sb.

Při korigované teplotě nižší než 4 °C se dále zaměstnanci poskytuje teplý ochranný nápoj v množství alespoň půl litru, jak stanoví § 8 odst. 1 ve spojení s § 8 odst. 5 písm. b) nařízení vlády č. 361/2007 Sb.

Požadavky na ohřívárnu stanoví § 44 nařízení vlády č. 361/2007 Sb., podle něhož musí být vytápěna nejméně na 22 °C a musí být vybavena sedacím

---

⁸⁵ ŠPLÍCHALOVÁ, Anna. Zátěž chladem na venkovním pracovišti. *Bozpprofi.cz* [online]. Verlag Dashöfer, publikováno 7. 6. 2016 [cit. 17. 6. 2016].

⁸⁶ Korigovanou teplotu vzduchu upravuje část D přílohy č. 1 tím způsobem, že čím rychleji proudí vzduch, tím nižší je korigovaná teplota oproti naměřené.

nábytkem, stolem a věšáky na pracovní oděv. Ohřívárna musí být dále vybavena zařízením pro prohřívání rukou ve smyslu § 7 odst. 2 nařízení vlády č. 361/2007 Sb.

Výše uvedené osobní ochranné pracovní prostředky jsou ve smyslu § 104 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), poskytovány zaměstnavatelem bezplatně.

Další požadavky týkající se poskytování osobních ochranných pracovních prostředků stanoví nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků. Ochranné prostředky podle § 3 odst. 1 písm. c), d) tohoto nařízení vlády musí být přizpůsobeny fyzickým předpokladům jednotlivých zaměstnanců a respektovat jejich ergonomické požadavky a zdravotní stav. Podle § 3 odst. 4 tohoto nařízení vlády zaměstnavatel stanoví způsob, podmínky a dobu používání ochranných prostředků na základě četnosti a závažnosti vyskytujících se rizik, charakteru a druhu práce a pracoviště a s přihlédnutím k vlastnostem těchto ochranných prostředků.

Zázemí některých lesních mateřských škol bude nezbytné přizpůsobit pracovněprávním předpisům i způsobem vybavení. Například u Dětského klubu Šárynka při celkovém pohledu dovnitř jurty⁸⁷ zaujme neobvyklým způsobem vedený elektrický kabel po stěně, kdy lze jen těžko hovořit o prevenci rizik. Naopak, takový způsob instalace je dokonce v rozporu s bodem 2.1.2 přílohy k nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, který stanoví, že všechny části elektrické instalace musí být spolehlivě upevněny.

3.6 Bezpečnost a ochrana zdraví dětí

Další problematickou záležitostí pro lesní mateřské školy je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí. Ve Standardech kvality lesních mateřských škol se sice řeší

---

⁸⁷ KRIST, Tomáš. Fotografie k článku Upravit záhon, nakrmit morče. Na sladkosti v lesní školce ale zapomeňte. *IDNES.cz* [online]. MAFRA, publikováno 3. 9. 2014 [cit. 17. 6. 2016].

nouzové a havarijní situace⁸⁸, zároveň se však na jiném místě uvádí: „*Pedagog umožňuje dítěti prožít bezpečné riziko.*“⁸⁹ Podobný přístup je patrný v odborných pracích: „*Účelem je, aby [děti] získaly vlastní zkušenost, poznaly své možnosti a hranice a nesly také zodpovědnost za své jednání a to občas i na úkor bezpečnosti.*“⁹⁰ Uvedené se rovněž promítá do pravidel fungování konkrétních lesních mateřských škol, kde je možné se dočíst: „*Šermování s klacíky je možné pouze v případě, že obě strany souhlasí a že se dodržuje základní bezpečnost.*“ Počítá se rovněž s prací dětí s nožem.⁹¹ Takové „zajišťování“ bezpečnosti a ochrany zdraví dětí považují za nepřijatelné, nehledě na nejasnost pojmu „základní bezpečnost“.

Podle § 29 odst. 2 školského zákona školy zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. Stejně ustanovení obsahuje také zmocnění k vydání vyhlášky, které nebylo naplněno. Blíže tuto problematiku upravuje právně nezávazný Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 22. prosince 2005, č. j. 37 014/2005-25⁹² (dále jen „metodický pokyn“).

Podle čl. 7 metodického pokynu se žákům poskytují osobní ochranné pracovní prostředky. Metodický pokyn sice v poznámce pod čarou odkazuje na příslušná ustanovení starého zákoníku práce (zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů), avšak neupřesňuje, kdy konkrétně je třeba tyto prostředky žákům poskytovat, v této souvislosti zmiňuje toliko praktické

---

⁸⁸ Standardy kvality lesních mateřských škol. *Asociace lesních MŠ* [online]. 2014, s. 7 [cit. 22. 6. 2016].

⁸⁹ Tamtéž, s. 4 [cit. 22. 6. 2016].

⁹⁰ OPRCHALOVÁ, Barbora. *Výchovný koncept lesních mateřských škol jako předpoklad plnohodnotného rozvoje dětí* [online]. Brno, 2011, s. 13 [cit. 22. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta.

⁹¹ Pravidla v lesní školce. *Na Pasece* [online]. [cit. 22. 6. 2016].

VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza, KOZLOVÁ, Dagmar, Nadace Proměny. *Ekoškolky a lesní mateřské školy. Operační program životní prostředí* [online]. 2. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012, s. 43 [cit. 16. 6. 2016].

⁹² Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 22. prosince 2005, č. j. 37 014/2005-25. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2005 [cit. 16. 6. 2016].

vyučování a jízdu na kolečkových bruslích. Komentářová literatura v této souvislosti zmiňuje praktické vyučování nebo praktickou přípravu.⁹³

Je třeba se zabývat tím, zda, pokud lesní mateřská škola bude povinna poskytovat osobní ochranné pracovní prostředky svým zaměstnancům, bude mít tutéž povinnost i vůči dětem. Konkrétně se v této souvislosti jedná například o vhodné oblečení a rukavice do mrazivého počasí. Zatímco v běžné mateřské škole nedostatečně oblečené dítě může celý den zůstat v budově, v lesní mateřské škole to nemusí být možné, neboť zázemí slouží pouze k příležitostnému pobytu (viz výše). Nedostatečné oblečení dále nepředstavuje důvod pro odmítnutí převzetí dítěte. Vzhledem k tomu, že bez vhodného oblečení by mohlo dojít k ohrožení zdraví dítěte, jsem toho názoru, že lesní mateřská škola by měla mít povinnost poskytnout dětem osobní ochranné pracovní prostředky zahrnující i vhodné oblečení, obuv a rukavice.

Z hlediska bezpečnosti je mimořádně problematickou záležitostí vytápění zázemí. V jurtě a týpí se k vytápění využívají kamna s plotnou a rourou, nebo chráněné otevřené ohniště.⁹⁴ Kamna využívá například Dětský klub Šárynka v Praze.⁹⁵ Jako nebezpečí vnímám, pokud budou kamna rozpálená a některé dítě se jich dotkne či se mu „podaří“ je i otevřít... Přitom § 38 odst. 4 vyhlášky č. 268/2009 Sb. stanoví povinnost instalovaná otopná tělesa opatřit ochrannými kryty, které však nesmí bránit řádnému sdílení tepla z otopných těles do okolí. Tato vyhláška se však na lesní mateřské školy nebude vztahovat (viz výše). Jurta byla následně přestavěna⁹⁶, uvedená rizika však přetrvávají.⁹⁷ Pro otevřené ohniště (není zřejmé, co je myšleno přívlastkem „chráněné“) platí totéž s tím rozdílem, že následky mohou být mnohem tragičtější. Navíc vzhledem k tomu, že spalováním

---

⁹³ KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon : komentář*. Praha: ASPI, 2008, s. 156.

RIGEL, Filip; BAHÝĽOVÁ, Lenka; KUDROVÁ, Veronika; MORAVEC, Ondřej; PUŠKINOVÁ, Monika. *Školský zákon komentář*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 162.

⁹⁴ VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza, KOZLOVÁ, Dagmar, Nadace Proměny. *Ekoškolky a lesní mateřské školy. Operační program životní prostředí* [online]. 2. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012, s. 24 [cit. 16. 6. 2016].

⁹⁵ VOLFÍK, René. Fotografie k článku Jak to chodí v lesních mateřských školách, když je patnáct pod nulou. *Hospodářské noviny* [online]. Economia, publikováno 7. 2. 2012 [cit. 17. 6. 2016].

⁹⁶ Přestavba jurty 2015. *Ekodomov* [online]. Publikováno 8. 9. 2015 [cit. 17. 6. 2016].

⁹⁷ Jak jsem se osobně přesvědčil.

uhlí i dřeva dochází k uvolňování nebezpečného oxidu uhelnatého,⁹⁸ za účelem předcházení riziku otravy by mělo být v zázemí samozřejmostí umístění detektoru oxidu uhelnatého.

Opominout nelze ani nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí. Toto nařízení vlády se bude vztahovat například právě na kamna. Podle § 3 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení se zařízení používá k účelům a za podmínek, pro které je určeno, v souladu s provozní dokumentací a případně i místním provozním bezpečnostním předpisem. Ve smyslu § 4 tohoto nařízení vlády se před uvedením do provozu a dále ve stanovených lhůtách provede kontrola zařízení. Pro zařízení musí být dále vypracován místní provozní bezpečnostní předpis.⁹⁹

Jsem toho názoru, že § 29 odst. 2 školského zákona je třeba vykládat extenzivně a mj. s ohledem na možnou přítomnost dvouletých dětí vhodným způsobem předcházet rizikům. Výše uvedené situace tedy v lesních mateřských školách po jejich zápisu do rejstříku škol a školských zařízení již nadále nemají nastávat.

Další povinnosti stanoví předpisy na úseku požární ochrany. Podle § 4 odst. 2 písm. f) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, může být činnost lesních mateřských škol považována za provozovanou činnost se zvýšeným požárním nebezpečím, neboť se při nich používá otevřený oheň v bezprostřední přítomnosti hořlavých látek v pevném stavu. Za ty se sice nepovažují lokální spotřebiče a zdroje tepla, je ale třeba za ně považovat venkovní otevřený oheň. Bez ohledu na kvalifikaci činnosti jsou stanoveny povinnosti např. na zabezpečení požární techniky, udržování volných přístupových cest, označování pracoviště, kontroly. Dále je třeba provádět čištění, kontroly a revize spalinové cesty podle § 43-47 tohoto zákona, kdy spalinovou cestou se ve smyslu § 43 odst. 2 tohoto zákona rozumí dutina určená k odvodu spalín do volného ovzduší. Její

---

⁹⁸ Oxid uhelnatý. Celý článek. *Státní zdravotní ústav* [online]. [cit. 23. 6. 2016].

⁹⁹ HOFMAN, Vít. Prevence rizik: kontroly BOZP. *Safety at work* [online]. Publikováno 21. 11. 2013 [cit. 22. 6. 2016].

čištění nebo kontrola provádí podle § 44 odst. 1 tohoto zákona držitel živnostenského oprávnění v oboru kominictví.

Další nebezpečí skrývá také samotný pobyt v lese a činnosti v něm konané. Šplhání na stromy vnímám jako problematické, pokud už k němu dochází, pak by mělo být samozřejmostí používání přilby. Velké nebezpečí může dále představovat počasí (zejména silný vítr, bouřky, pád sněhu, související možný pád větví a stromů), těžba dřeva, pohyb lesní techniky a související činnost, výkon myslivosti (např. lov a hony v lese). Proto by lesní mateřské školy měly úzce spolupracovat s lesní správou, mysliveckou organizací a podobnými institucemi.¹⁰⁰ Nezanedbatelné riziko přináší také přítomnost hmyzu a lesní zvěře, silné sluneční záření v létě a jeho odlesky od sněhu v zimě (nebezpečí úpalu nebo úzehu a poškození očí) a v neposlední řadě riziko otravy po pozření jedovatých rostlin nebo hub.

Požadavky jsou stanoveny rovněž na venkovní hrací plochy.¹⁰¹

Že lesní mateřské školy nejsou zcela prostory nebezpečí, ostatně dokazuje i případ ztracených dětí z lesní mateřské školy Pramínek ve Světicích u Říčan.¹⁰²

Nejsem přesvědčen o nutnosti upravit tuto problematiku vyhláškou (ať už jen pro lesní mateřské školy nebo pro všechny mateřské školy). Spatřuji totiž nebezpečí v následném dalším rozšiřování právní úpravy opakovanými novelizacemi pro stále podrobnější popis rizikových činností. Místo toho se přikláním k aktualizaci metodického pokynu s uvedením nejvýznamnějších rizik a opatření k jejich předcházení u lesních mateřských škol. Souhlasím také s názorem, že každé riziko má být definováno a vyhodnoceno ve vnitřních dokumentech školy a přijatelná rizika mají být podpořena pravidly, s nimiž mají být zákonní zástupci i děti seznámeni dopředu.¹⁰³ Ostatně i čl. 2 odst. 1 metodického pokynu stanoví, že škola přijímá na základě vyhledávání, posuzování

---

¹⁰⁰ KNAP, Veronika. *Možnosti inovací v českém předškolním vzdělávání se zaměřením na úskali zakládání a fungování lesních školek* [online]. Olomouc, 2014, s. 28 [cit. 22. 6. 2016]. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta.

¹⁰¹ Venkovní hrací plochy. *Státní zdravotní ústav* [online]. [cit. 23. 6. 2016].

¹⁰² BUREŠ, Vítězslav; MEIXNER, Jiří. Školce se na procházce ztratily děti, pohotovost měl policejní vrtulník. *IDNES.cz* [online]. MAFRA, publikováno 11. 3. 2014 [cit. 17. 6. 2016].

¹⁰³ Čerstvý česko-německý projekt mapuje bariéry růstu lesních školek v ČR. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Ministerstvo životního prostředí, publikováno 22. 6. 2016 [cit. 26. 6. 2016].

a zhodnocování rizik spojených s činnostmi a prostředím opatření k prevenci rizik, přičemž přihlíží mj. k možnému ohrožení a věku. Vzhledem k naznačeným požadavkům budou rizika a pravidla ve smyslu § 30 odst. 1 písm. c) a § 30 odst. 3 školského zákona upravena ve školním řádu.

S činností lesní mateřské školy je spojeno velké množství různorodých rizik, která kladou nároky nejen na vybavení školy, ale rovněž na odbornou způsobilost pedagogických pracovníků. Proto by se měla de lege ferenda zvážit pro uchazeče o učitelství v lesní mateřské škole povinnost úspěšně absolvovat kurz („lesní minimum“), kde by lesní a další odborníci upozornili na rizika. Do budoucna lze rovněž uvažovat o odpovídajících úpravách pedagogických studijních oborů.

3.7 Odpovědnost a pojištění

Odpovědnost mateřských škol není zvlášť upravena, proto se řídí obecnou úpravou v § 2910 a následujících občanského zákoníku. Tato úprava vyžaduje zaviněné porušení právní povinnosti, což bývá porušení dohledu.¹⁰⁴ Odpovědnost tedy není absolutní, nýbrž připouští možnost liberace. To je zjevně výhodné pro běžné mateřské školy, kdy mateřská škola neodpovídá například za banální případy zakopnutí. Nicméně v případě lesních mateřských škol, u nichž jsou vyšší rizika (viz například výše zmíněná práce s nožem), by bylo vhodné legislativní zakotvení absolutní odpovědnosti.

Školy v současnosti nejsou povinny uzavřít pojištění pro případ své odpovědnosti za škodu vzniklou na věcech, životě a zdraví dětí, žáků a studentů. Vzhledem k vyšším rizikům souvisejícím s jejich činností (zázemí je v případě extrémních povětrnostních vlivů náchylnější k poškození než běžná stavba, další rizika lze identifikovat v lese, viz výše) a v této souvislosti hrozícím možným vysokým odškodněním, lze uzavření takového pojištění jednoznačně doporučit. Vzhledem k uvedeným zvláštnostem lze uvažovat o zavedení povinnosti lesních

---

¹⁰⁴ Mateřské školy odpovědnost. *Finkap* [online]. [cit. 22. 6. 2016].

mateřských škol uzavřít pojištění. Odborná literatura¹⁰⁵ upozorňuje na nevýhodu pro lesní mateřské školy, jíž je přístup pojištěn, které tyto neznají a spatřují u nich rizika, proto se doporučuje spojit se s Českou radou dětí a mládeže, která má sjednáno kolektivní pojištění.¹⁰⁶ Pro úplnost lze doplnit, že ve vztahu k zaměstnancům bude lesní mateřská škola pojištěna ze zákona, a to na základě § 365 zákoníku práce, ve spojení s tam uvedenou předchozí úpravou.

3.8 Veřejní zřizovatelé lesních mateřských škol

Domnívám se, že je nevhodné, že lesní mateřské školy budou moci zřizovat rovněž veřejní zřizovatelé, tedy stát, kraj, obec nebo dobrovolný svazek obcí. Uvedené nicméně možné bude, podle § 179 odst. 3 školského zákona lesní mateřská škola toliko nemůže být spádovou mateřskou školou. To prakticky znamená, že lesní mateřská škola nemůže být jedinou obecní mateřskou školou v obci. Pokud obec zřídí jednu běžnou mateřskou školu, další již mohou být lesní.

Domnívám se, že takto nastavená úprava v sobě skrývá riziko, že obce (jako zcela dominantní zřizovatelé mateřských škol) se budou snažit ušetřit a namísto dosavadního zřizování běžných mateřských škol budou zřizovat lesní mateřské školy. Postavit jurtu je totiž výrazně levnější než stavbu mateřské školy splňující přísné požadavky. Snaha obcí ušetřit je výrazná a někdy se dokonce dostává do rozporu se školským zákonem.¹⁰⁷

Tato problematika ještě nabude na významu v souvislosti s právním nárokem na místo v mateřské škole mladších dětí. Dosud byla obec ve smyslu § 179 odst. 2 školského zákona povinna zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Samotná povaha nároku na přijetí znamená právo každého dítěte v posledním roce před zahájením povinné školní docházky na přijetí a tomu odpovídající nutnost obce zajistit místo všem takovým dětem. V případě, že tuto možnost nevyužijí všechny

---

¹⁰⁵ JERÁBEK, Jiří. *Foundation of the Forest Preschool in the Czech Republic* [online]. Linköping, 2011, s. 44-45 [cit. 22. 6. 2016]. Master thesis. Linköping University, Department of Culture and Communication.

¹⁰⁶ Úrazové pojištění. *Česká rada dětí a mládeže* [online]. 2016 [cit. 22. 6. 2016]. Odpovědnost za škodu. *Česká rada dětí a mládeže* [online]. 2016 [cit. 22. 6. 2016].

¹⁰⁷ FIALA, Jan. Zajištění předškolního vzdělávání a úhrada výdajů. *Speciál pro MŠ. Příloha časopisu Řízení školy*. 2016, roč. 13, č. 2, s. 1-2.

tyto děti nebo například poklesne demografická křivka, lze volné kapacity využít pro umístění mladších dětí. Pokud bude zase vyšší počet dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, bude přijato méně mladších dětí.

Oproti tomu podle nové právní úpravy bude postupně zaváděn nárok na přijetí mladších dětí, až nakonec od 1. září 2020 i dvouletých (srov. § 34 odst. 3 školského zákona ve znění od 1. září 2017, resp. 1. září 2018, resp. 1. září 2020). Tomu odpovídá povinnost obce v § 179 odst. 2 školského zákona v příslušném znění zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání těchto dětí. Obec tedy správně má zajistit místa pro všechny tyto děti. Lze očekávat, že zdaleka ne všechny dvouleté děti však budou mateřskou školu navštěvovat. Takový případ, stejně jako pokles demografické křivky, bude znamenat volné kapacity mateřských škol, které nemusí být možné využít. Je zřejmé, že takové situaci se budou obce snažit vyhnout.

Pro mateřské školy budou zřízeny spádové obvody a kapacita mateřských škol tedy má být taková, aby stačila pro všechny spádové děti. Lze však pouze velmi obtížně hovořit o pochybení obce v situaci, kdy sice kapacita mateřské školy pro všechny spádové děti nepostačuje (a hypoteticky by tedy nebyly přijaty všechny děti, které na to mají nárok), přesto je v ní volná kapacita (a žádné dítě není z kapacitních důvodů odmítnuto) z důvodu, že některé děti využívají jiné (soukromé) mateřské školy či jiná zařízení. Konkrétně tedy nelze vyloučit, že obce budou namísto rozšíření stávající běžné mateřské školy či stavby nové chtít přistoupit ke zřízení lesní mateřské školy, která pojme část dětí a „uleví“ běžné mateřské škole.

Obec by však podle mého názoru vůbec neměla lesní mateřské školy zřizovat, protože spatřuji možnou problematickou situaci, pokud bude obec rodiče přemlouvat či nutit k využití lesní mateřské školy. Na tomto místě je třeba si uvědomit, že lesní mateřské školy jsou toliko alternativou, kterou rozhodně není vhodné zakazovat, nicméně orgány veřejné moci by měly přednostně zřizovat běžné mateřské školy pro většinu dětí. Skutečnost, že kritické hlasy vůči lesním mateřským školám ze strany rodičů nejsou slyšet, neznamená, že neexistují. Dále by měl být vzat ohled na vyšší finanční náročnost docházky dětí do lesních mateřských škol, kdy je třeba nejen více oblečení, ale i kvalitnější a dražší

materiály (nepromokavé, přitom prodyšné materiály, goretex atd.), které mohou být pro sociálně slabší rodiny nedostupné. Ačkoliv výše dovozují, že lesní mateřské školy by dětem měly poskytovat osobní ochranné pracovní prostředky, nelze vyloučit, že se tomu budou snažit vyhnout. Konečně lze uvést, že obce ani o zapojení lesních mateřských škol do rejstříku škol a školských zařízení nežádaly, nýbrž se jednalo o iniciativu (budoucích) soukromých zřizovatelů.

3.9 Účinnost právní úpravy

Za nevhodné považují, že právní úprava týkající se lesních mateřských škol nabývá účinnosti již 1. září 2016, resp. že nebyla stanovena přechodná ustanovení. Uvedené totiž znamená, že lesní mateřské školy budou moci žádat o zápis do rejstříku škol a školských zařízení již pro školní rok 2017/2018. Řádný termín pro podání žádosti podle § 146 odst. 1 školského zákona je ovšem pouze do 30. září. Mezi nabytím účinnosti právní úpravy a termínem pro podání žádosti je tedy málo času. Některé doklady lze sice podle § 147 odst. 2 školského zákona předložit dodatečně, zůstává ale problém například se zázemím (viz výše). Bývalo by bylo vhodné účinnost této právní úpravy posunout nebo umožnit zápis lesních mateřských škol do rejstříku škol a školských zařízení až od školního roku 2018/2019.

Nicméně přijetí právní úpravy vytváří legitimní očekávání zápisu lesních mateřských škol do rejstříku škol a školských zařízení již pro školní rok 2017/2018. Ve smyslu § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) lze tedy orgánům, které vedou rejstřík škol a školských zařízení, doporučit, aby ve smyslu § 146 odst. 2 školského zákona promíjely výše uvedený termín pro předložení žádosti.

Na prominutí termínu však jistě není právní nárok, proto lesním mateřským školám doporučuji podat žádost v řádném termínu a po zahájení řízení požádat o jeho přerušeni, čemuž orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, ve smyslu § 64 odst. 2 správního řádu musí vyhovět. Řízení bude přerušeno do té doby, dokud nebude přijatá potřebná novelizace. Pokud totiž nedojde k přerušeni řízení, poběží lhůta 90 dnů, ve které musí být vydáno rozhodnutí. Překážkou této povinnosti není právo žadatele doložit některé doklady dodatečně, neboť jejich

předložení je toliko podmínkou účinnosti rozhodnutí.¹⁰⁸ Lesní mateřská škola dokládá mj. popis zázemí, jak stanoví § 147 odst. 1 písm. f) školského zákona. Tento doklad není zahrnut ve výčtu v § 147 odst. 2 školského zákona, nelze jej tedy předložit dodatečně. A protože rozhodnutí se vydává podle právního stavu v době vydání, bylo by nezbytné žádost zamítnout, protože zázemí lesní mateřské školy nesmí být stavbou. Je přirozené, že čekání na novelu nemůže být důvodem k nečinnosti orgánu, resp. zmeškání lhůty. S ohledem na § 4 odst. 2 a § 6 odst. 2 správního řádu orgánu a na skutečnost, že řízení v této situaci nelze přerušit bez požádání účastníka (§ 64 odst. 2 správního řádu a contrario), doporučuji orgánu, který vede rejstřík škol a školských zařízení, poučit žadatele o možnosti přerušit řízení.

Samozřejmostí při postupu podle výše formulovaných doporučení je nevytváření nedůvodných rozdílů s ohledem na § 2 odst. 4 správního řádu.

3.10 Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MŠMT podle § 3 odst. 2 a § 4 odst. 3 školského zákona vydává rámcové vzdělávací programy. Vzdělávání ve školách probíhá podle školního vzdělávacího programu, který vydává ředitel školy a který musí být v souladu s rámcovým vzdělávacím programem.

Pro předškolní vzdělávání je vydán rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávací program (dále jen „RVP PV“).¹⁰⁹ Ve Standardech kvality lesních mateřských škol se uvádí, že pedagogický program je v souladu s RVP PV.¹¹⁰ S tímto tvrzením nelze zcela souhlasit. Z velké části lesní mateřské školy jistě RVP PV splní, avšak nejsou schopny fungovat zcela v souladu s RVP PV a jejich zapojení do rejstříku škol a školských zařízení vyvolává nutnost úpravy některých ustanovení RVP PV.

---

¹⁰⁸ Shodně KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon : komentář*. Praha: ASPI, 2008, s. 560-561, RIGEL, Filip; BAHÝLOVÁ, Lenka; KUDROVÁ, Veronika; MORAVEC, Ondřej; PUŠKINOVÁ, Monika. *Školský zákon komentář*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 653-654, VALENTA, Jiří. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem 2015/2016*. Olomouc: ANAG, 2015, s. 293.

¹⁰⁹ Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Národní ústav pro vzdělávání [online]. Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2004 [cit. 21. 6. 2016].

¹¹⁰ Standardy kvality lesních mateřských škol. *Asociace lesních MŠ* [online]. 2014, s. 3 [cit. 22. 6. 2016].

Podle kapitoly 7.1 RVP PV jsou věcné (materiální) podmínky mateřské školy plně vyhovující, jestliže má dostatečně velké prostory (podlahová plocha i objem vzduchu atd. dle příslušného předpisu) a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí; děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy; na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada či hřiště; všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Citovaná ustanovení předpokládají existenci budovy, která bude splňovat normy podle předpisů. Zázemí lesních školek nejen že požadované normy nesplní, ale často se ani nebude jednat o budovu. Úprava a výzdoba některých druhů zázemí nemusí být možná (jurta, týpí), při umístění zázemí v lese na toto nenavazuje zahrada či hřiště.

Podle kapitoly 7.2 RVP PV je životospráva dětí v mateřské škole plně vyhovující, jestliže jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší a jestliže děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy.

V případě nepříznivé kvality ovzduší (inverze, smog) lze celodenní pobyt venku považovat za problematický. Tato situace přitom může trvat i delší dobu (týdny). V takovém případě je žádoucí pobyt uvnitř, zázemí lesních školek však není plnohodnotné k delšímu pobytu v nich. Zázemí lesních školek většinou neposkytne dostatek prostoru pro volný pohyb dětí.

Podle kapitoly 7.4 RVP PV je organizační zajištění chodu mateřské školy plně vyhovující, jestliže je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí; pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.

Celodenní pobyt venku znamená pro děti nižší míru soukromí, dítě se nemůže uchýlit do klidného koutku. Nedostatečné prostorové rozměry to nedovolují ani při pobytu v zázemí. V případě lesní toalety lze také jen velmi obtížně uvažovat o soukromí.

Podle kapitoly 7.6 RVP PV jsou personální a pedagogické podmínky vzdělávání plně vyhovující, jestliže všichni pracovníci, kteří pracují v mateřské

škole jako pedagogové, mají předepsanou odbornou kvalifikaci; ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují.

Lesní mateřské školy nezřídka nesplní tento požadavek (viz dále).

Existenci budovy předpokládají i další ustanovení RVP PV (podle kapitoly 5.5 se dítě bezpečně orientuje mj. v budově mateřské školy a podle kapitoly 10. školní vzdělávací program vypovídá mj. o charakteru budovy školy).

Jak vyplývá z výše uvedeného, lesní mateřské školy nedokážou zcela naplnit RVP PV, především z důvodu chybějícího pevného zázemí. S uvedeným není v rozporu ani závěrečná zpráva z pokusného ověřování provozu lesních tříd, kde se uvádí, že „*tento typ předškolního vzdělávání může být realizován v souladu s RVP PV*“. Jak totiž také zpráva uvádí, její závěry se týkají toliko lesních tříd, nikoliv lesních mateřských škol.¹¹¹ Přílehlavý není ani argument, že (již v úvodu zmíněná) školní vzdělávací program lesní mateřské školy zapsané v rejstříku škol a školských zařízení je v souladu s RVP PV¹¹², a tedy že i činnost ostatních lesních mateřských škol bude v souladu s RVP PV. Rozdíl je totiž ten, že tato lesní mateřská škola zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení má pevné zázemí, které splňuje příslušné požadavky.

3.11 Název právnické osoby vykonávající činnost lesní mateřské školy

Další ne zcela jasnou problematikou je název právnické osoby vykonávající činnost lesní mateřské školy, konkrétně otázka zda může, případně musí obsahovat toto označení v názvu. Podle § 132 občanského zákoníku totiž název nesmí být klamavý.

Podle § 8a odst. 1 písm. a) školského zákona název právnické osoby vykonávající činnost školy obsahuje označení příslušného druhu nebo typu školy. Druhy školy upravuje § 7 odst. 3 školského zákona, kdy tímto druhem je mj. mateřská škola. Ke stanovení typů pro účely označování se zmocňuje MŠMT. Toto zmocnění je v současnosti naplněno v § 5 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání

---

¹¹¹ Závěrečná zpráva z pokusného ověřování provozu lesních tříd integrovaných v Mateřské škole Semínko, o.p.s., Kubatova 1/32, Praha 10 – Hostivař. *Klubnapasece.cz* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012, s. 3, 8 [cit. 15. 6. 2016].

¹¹² Inspekční zpráva Ústeckého inspektorátu České školní inspekce ze dne 2. 5. 2014, č. j. ČŠIU-368/14-U. *Česká školní inspekce* [online]. 2014, s. 4 [cit. 21. 6. 2016].

dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů. Tuto vyhlášku nahrazuje s účinností od 1. září 2016 vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, která však již typy škol neupravuje.

V současnosti se v souvislosti s povinným posledním rokem předškolního vzdělání a lesními mateřskými školami připravuje novela vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.¹¹³ Pokud by novela upravila jako typ lesní mateřskou školu, pak by právnické osoby vykonávající činnost lesních mateřských škol měly právo uvést do svého názvu pojem lesní mateřské školy. Zároveň se domnívám, že právnické osoby vykonávající činnost běžných mateřských škol, byť by vzdělávání v nich probíhalo převážně ve venkovních prostorách, by tento pojem do svého názvu uvést nemohly, neboť by se jednalo o klamavý název. Za těchto okolností by totiž uvedení v názvu značilo typ školy.

Spíše však považuji za pravděpodobnější, že typy mateřských škol již upraveny nebudou, neboť tyto nemají žádné právní následky¹¹⁴ a jejich úprava se z toho důvodu jeví jako nadbytečná, když podle § 8a odst. 3 školského zákona název právnické osoby může obsahovat upřesňující přívlastek. V takovém případě nemůže být sporu o tom, že právnické osoby vykonávající činnost lesních mateřských škol budou nadále oprávněny přívlastek „lesní“ do svého názvu zahrnout. V případě právnických osob vykonávajících činnost běžných mateřských škol však již odpověď není tak jednoznačná. Průběh vzdělávání ve venkovních prostorách, resp. existence lesních tříd, by nasvědčovala kladné odpovědi. Nicméně podle školského zákona bude lesní mateřskou školou ta mateřská škola, která bude mít tento údaj ve smyslu § 144 odst. 1 písm. c) školského zákona zapsaný v rejstříku škol a školských zařízení. V případě mateřských škol bez tohoto údaje se uvedení přívlastku „lesní“ v názvu jeví jako problematické a je třeba jej spíše nedoporučit.

---

¹¹³ Rezort školství chce umožnit zápis lesních MŠ do rejstříku. *EuroZprávy.cz* [online]. Active Solutions, publikováno 22. 6. 2016 [cit. 27. 6. 2016].

¹¹⁴ KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon : komentář*. Praha: ASPI, 2008, s. 30.

3.12 Nerovný přístup

Závažný nedostatek pozměňovacího návrhu spatřuji v založení nerovného přístupu, což je také jeden z hlavních důvodů, proč s přijatou právní úpravou nesouhlasím. Zatímco tedy běžné mateřské školy musí splnit přísné hygienické a technické požadavky, lesní mateřské školy mají požadavky výrazně zmírněné. V rejstříku škol a školských zařízení však budou zapsány běžné i lesní mateřské školy. Běžné mateřské školy se poté budou ptát, proč ony musí splňovat přísné požadavky, zatímco lesní nemusí? Proč lesní mateřské školy budou také dotovány ze státního rozpočtu, aniž by vynaložily značné finanční prostředky na stavbu budovy, která splní přísné požadavky? Ze strany běžných mateřských škol očekávám tlak, aby i u nich došlo ke zmírnění požadavků. V případě nevyhovění může docházet k účelové snaze o obcházení přísných požadavků například argumentací, že když i vzdělání v běžné mateřské škole probíhá vzdělání především ve venkovních prostorách, ani ona by nemusela splňovat přísné požadavky. Ostatně, již nyní předpokládá § 21 vyhlášky č. 410/2005 Sb. pobyt venku zpravidla 2 hodiny dopoledne.

Situace je ještě problematictější u veřejných zřizovatelů, kde do úvahy vstupuje též otázka zajištění míst pro děti (viz výše).

Na problém přitom opakovaně upozorňovali zástupci Ministerstva zdravotnictví.¹¹⁵

Je politováníhodnou skutečností, že se jako úhlavní nepřítel lesních mateřských škol chápou hygienické požadavky. Lze se dočíst: „[Č]eský právní řád těmto čtyřem odvážným ženám [zakladatelkám jedné lesní mateřské školy] a dalším jiným průkopníkům doslova „házi klacky pod nohy“.“¹¹⁶ nebo „LMŠ se od počátku

---

¹¹⁵ Jak se vyjádřila Jarmila Rážová, t. č. ředitelka Odboru ochrany veřejného zdraví Ministerstva zdravotnictví a zástupkyně Hlavního hygienika ČR. Zápis z 9. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 14. ledna 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015, s. 9 [cit. 15. 6. 2016].

Jak se vyjádřil Vladimír Valenta, t. č. Hlavní hygienik ČR. Zápis z 10. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 26. února 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015, s. 9 [cit. 15. 6. 2016].

¹¹⁶ KNAP, Veronika. *Možnosti inovací v českém předškolním vzdělávání se zaměřením na úskali zakládání a fungování lesních školek* [online]. Olomouc, 2014, s. 40 [cit. 22. 6. 2016]. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta.

potýkají s nevolí úředníků a s přísnými hygienickými normami.“¹¹⁷ S výjimkou průběhu přijímání zákona č. 247/2014 Sb. tomu tak není. V této souvislosti je třeba si uvědomit, co zápisem do rejstříku škol a školských zařízení lesní mateřské školy získají. Zápis do rejstříku škol a školských zařízení je spojen s mnoha povinnostmi a požadavky, přesto o něj Asociace lesních MŠ dlouhodobě usiluje. Motiv této snahy není zcela zřejmý. Tato snaha je plně pochopitelná v souvislosti se zavedením povinného posledního roku předškolního vzdělávání¹¹⁸, nicméně probíhala i v době, kdy se jeho zavedení neplánovalo. Z vyjádření, že lesní mateřské školy „zůstávají paradoxně drahou alternativou“¹¹⁹, „Pomůže to [definice ve školském zákoně] zejména rodičům, pro které jsou nyní lesní MŠ nedostupné“¹²⁰ či navrhovaného řešení problematiky financování „spolufinancování nákladů MŠMT + město/obec“¹²¹ lze usuzovat, že motivem je mj. skutečnost, že školy zapsané v rejstříku škol a školských zařízení mají právo na poskytování dotací ze státního rozpočtu.

A právě zde spatřuji kámen úrazu. Pokud lesní mateřské školy nechtějí respektovat nastavená pravidla, nechť se dál nacházejí v současném postavení (zákon č. 247/2014 Sb. v této souvislosti vnímám jako exces). Ale v případě, že lesní mateřské školy chtějí přijímat peníze ze státního rozpočtu, považuji za zcela legitimní, pokud musí splnit nastavené hygienické a jiné požadavky. A rozhodně nepovažuji za vhodné, aby se požadavky a i další předpisy upravovaly s ohledem na lesní mateřské školy (či jim na míru).

Dosavadní systém regionálního školství skutečně do značné míry předpokládá shodné požadavky. Úspěch lesních mateřských škol s jejich zapojením ovšem do takto nastaveného systému nevhodným způsobem zasahuje a navíc vyvolává precedens do budoucna – obdobně by mohly vzniknout vodní mateřské

---

¹¹⁷ RATAJOVÁ, Lucie. *Studie proveditelnosti lesní mateřské školy* [online]. Praha, 2012, s. 41 [cit. 23. 6. 2016]. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd.

¹¹⁸ Lesní mateřské školy se do rejstříku zatím nedostanou. Novinky.cz [online]. Borgis, publikováno 22. 9. 2015 [cit. 27. 6. 2016].

¹¹⁹ VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza. Lesní mateřská škola – legislativa. *Metodický portál RVP* [online]. Publikováno 4. 5. 2010 [cit. 16. 6. 2016].

¹²⁰ TZ: lesní mateřské školy mají své místo ve školském zákoně. *Asociace lesních MŠ* [online]. Publikováno 10. 3. 2016 [cit. 26. 6. 2016].

¹²¹ VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza. Lesní mateřské školy. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2010, s. 8 [cit. 26. 6. 2016].

školy, horské mateřské školy, parkové mateřské školy, plážové mateřské školy a mnohé další. Jak se pak určí, které mateřské školy s přívlastkem jsou ještě žádoucí, a které už nejsou? Každá by pak mohla mít svou definici a své vlastní další požadavky. Je zřejmé, že toto není správná cesta, ani v zahraničí tomu tak není.

Problém je v samotném systému české vzdělávací soustavy, který se odlišuje od zahraničí. Je tedy na zvážení, zda se neinspirovat a neupravit pouze co nejjobecnější požadavky s tím, že by se (například v rámci řízení o zápis do rejstříku škol a školských zařízení) žádost školy posuzovala individuálně. Společně s tím by ale mělo dojít k přehodnocení současného nastavení financování předškolního vzdělávání. Jak známo, stát (i samospráva) je špatný hospodář a při budování mateřských škol (ale i obecně) je neefektivní.¹²² Efektivnější by oproti tomu bylo, pokud by mateřské školy, ale i další instituce zřizoval soukromý sektor a nedostával by peníze ze státního rozpočtu. Případná pomoc státu by neměla být plošná, nýbrž cílená podle potřeby. Poslední legislativní kroky však směřují spíše jiným směrem.

3.13 Některé další problémy

Ve vztahu k zázemí povinnosti stanovuje taktéž zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 289/1995 Sb.“). Podle § 13 odst. 1 tohoto zákona pozemky určené k plnění funkcí lesa musí být účelně obhospodařovány podle tohoto zákona. K jinému využití je třeba, aby orgán státní správy lesů rozhodl o výjimce a aby podle § 15 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb. došlo k odnětí pozemků plnění funkcí lesa nebo omezení jejich využívání. Dále je podle § 12 odst. 2 zákona č. 289/1995 Sb. třeba smlouvu o nájmu, podnájmu nebo výpůjčce uzavřít písemně, jinak je neplatná. Uvedené se bude týkat pozemků, kde je umístěno zázemí a kde zejména probíhá pedagogický program. Naopak pro případy, kdy bude lesní mateřská škola do lesa podnikat nepravidelné výlety (vycházky), se podle mého názoru uplatní režim obecného užívání lesů podle § 19 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., k němuž

---

¹²² Například ŠEBELKA, Jan. Liberec staví předraženou školku. V České Lípě ji pořídili za polovinu. *Idnes.cz* [online]. MAFRA, publikováno 10. 12. 2012 [cit. 27. 6. 2016].

není třeba povolení. Protože již v současnosti se zázemí mnoha lesních mateřských škol nenachází přímo v lese, nýbrž například na kraji obce, nejeví se jako nezbytná novelizace zákona č. 289/1995 Sb. spočívající v doplnění výjimky pro umístování staveb zázemí lesních mateřských škol na pozemcích určených k plnění funkce lesa.

Pouze necelá polovina lesních mateřských škol má pracovníky s pedagogickým vzděláním.¹²³ Podpůrně lze poukázat na Standardy kvality lesních mateřských škol, kde se toliko stanoví požadavek na ukončené nebo probíhající pedagogické vzdělání nebo ukončený nebo probíhající kurz Asociace, a to pouze u minimálně jednoho pracovníka.¹²⁴ Po zapsání do rejstříku škol a školských zařízení budou ve smyslu § 7 odst. 7 školského zákona v lesních mateřských školách zajišťovat vzdělávání pedagogičtí pracovníci. Podle § 22 odst. 6 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, sice právnická osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení může zajišťovat výchovu a vzdělávání pedagogickým pracovníkem, který nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace, avšak pouze po nezbytnou dobu, v nezbytném rozsahu a pokud prokazatelně nemůže tyto činnosti zajistit pedagogickým pracovníkem s odbornou kvalifikací. S ohledem na náročnost činnosti v lesní mateřské škole mají přímou pedagogickou činnost vykonávat dva pedagogičtí pracovníci (učitelé mateřské školy), nepovažují tedy do budoucna za možné počítat s využitím formátu 1 pedagog + 1 asistent, jak se dovozuje v odborné literatuře.¹²⁵

Lesním mateřským školám zapsaným do rejstříku škol a školských zařízení dále vznikne povinnost podle § 50 zákona č. 258/2000 Sb. přijímat pouze děti, které se podrobily stanoveným pravidelným očkováním, mají doklad, že jsou proti nákaze imunní nebo se nemohou očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Proočkovanost dětí však v současnosti sleduje pouze 19 % lesních mateřských

---

¹²³ Jak se vyjádřil Petr Bannert, t. č. ředitel odboru vzdělávání. Zápis ze 14. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 15. října 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015, s. 8 [cit. 21. 6. 2016].

¹²⁴ Standardy kvality lesních mateřských škol. Asociace lesních MŠ [online]. 2014, s. 6 [cit. 22. 6. 2016].

¹²⁵ KVÍTKOVÁ, Magda. Legislativa LMŠ. In: *Sborník lektorských textů a metodických listů. Průvodce dětí světem* [online]. Asociace lesních MŠ, s. 175 [cit. 23. 6. 2016].

škol.¹²⁶ Nelze vyloučit, že tato skutečnost je jedním z důvodů docházky mnoha dětí do lesních mateřských škol. V budoucnu očekávám další diskuzi ohledně podmínky očkování pro přijetí do mateřské školy. Přitom pro lesní mateřské školy by s ohledem na častý pobyt v přírodě naopak bylo na místě zvážit rozšíření o očkování proti klíšťové encefalitidě, jakožto nejúčinnější a jedinou možnou ochranu.¹²⁷

Zapojení lesních mateřských škol do rejstříku škol a školských zařízení nejen že nepředpokládaly žádné strategické a koncepční dokumenty, ale naopak jej lze chápat jako výrazně problematické s ohledem na Strategii digitálního vzdělávání do roku 2020.¹²⁸ Při vzdělávání v lese nejen že nemusí být dostupný internet, ale ani elektrická energie pro nabíjení zařízení výpočetní techniky, kterými však stejně lesní mateřské školy nebudou disponovat. Jejich používání by ale stejně mnohdy znemožňovaly rovněž povětrnostní podmínky.

---

¹²⁶ Jak se vyjádřila Jarmila Rážová, t. č. ředitelka Odboru ochrany veřejného zdraví Ministerstva zdravotnictví a zástupkyně Hlavního hygienika ČR. Zápis ze 14. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 15. října 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015, s. 8 [cit. 21. 6. 2016].

¹²⁷ Letošní Světový den zdraví se zaměří na prevenci infekčních onemocnění. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. Ministerstvo zdravotnictví České republiky, publikováno 3. 4. 2014, s. 1 [cit. 21. 6. 2016].

¹²⁸ Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2014 [cit. 16. 6. 2016].

4 Srovnání se zahraničím

Do srovnání byly zahrnuty západní státy, s podobnou tradicí vzdělávání jako u nás. V některých státech mají lesní mateřské školy delší tradici, v některých dochází k jejich rozvoji v současnosti.

4.1 Spolková republika Německo

Lesní mateřské školy mají stejně jako běžné mateřské školy po splnění povinností daných zákony jednotlivých spolkových zemí přístup do vzdělávacího systému.¹²⁹ Některé spolkové země vydaly zvláštní doporučení pro lesní mateřské školy.

Ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko byly vydány hygienické pokyny pro zařízení péče o děti, které obsahují i zvláštní pokyny pro lesní mateřské školy. Toaleta má být k dispozici do 100 metrů od výchozího bodu nebo do 5 minut od zázemí. Při túrách lze použít lesní toaletu, v takovém případě je třeba výkaly zakopat. Po toaletě a před jídlem je nutné umýt si ruce mýdlem.¹³⁰

V lesních mateřských školách v Durynsku je v oblasti výskytu nutné očkování proti klíšťové encefalitidě.¹³¹

Ve spolkové zemi Hamburg jsou pro lesní mateřské školy stanoveny výjimky z požadavků na zařízení péče o děti. Ve třídě lesní mateřské školy nemá být více než 25 dětí po dobu nejdéle 6 hodin. Při velmi silném větru a jiných extrémních povětrnostních podmínkách se nesmí vstupovat do lesa. Musí být k dispozici toaleta a možnost umytí.¹³²

Ve spolkové zemi Meklenbursko-Přední Pomořansko jsou pro lesní mateřské školy stanoveny minimální požadavky hygieny. Lesní mateřské školy nesmí být otevřeny při teplotě nižší než -10 °C, ve třídě je 15-20 dětí a 2 učitelé, děti jsou ve věku 3-6 let, pobyt venku je v létě 4-6 hodin, v zimě obvykle 3 hodiny.

---

¹²⁹ MICHLER-HANNEKEN, Annette. Mit Kindern im Wald. Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung [online]. Berlin: Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung, 2008, s. 8 [cit. 16. 6. 2016].

¹³⁰ Hygieneleitfaden für die Kindertagesbetreuung. Institut für Hygiene und Öffentliche Gesundheit [online]. Stuttgart: Landesgesundheitsamt Baden-Württemberg, 2014, s. 44-45 [cit. 15. 6. 2016].

¹³¹ HOFMANN, Axel; KOBER, Paul; KOHLSTOCK, Claudia; SCHICHT, Bernhard; SPENGLER, Alexander; STANGE, Gurdun. Rahmenhygieneplan. *Kita-gesundheit.de* [online]. 2011 [cit. 15. 6. 2016].

¹³² Richtlinien für den Betrieb von Kindertageseinrichtungen. *Hamburg.de* [online]. Hamburg: Behörde für Arbeit, Soziales, Familie und Integration. Amt für Familie. Abteilung Familie und Kindertagesbetreuung, 2012, s. 12 [cit. 15. 6. 2016].

Dále musí být k dispozici mýdlo a denně nová voda. Ruce se musí mýt alespoň před jídlem a po toaletě.¹³³

Ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko je k povolení provozu třeba skupina 15 dětí ve věku od 3 let, dva pracovníci, vytápěná místnost a toaleta, zázemí pěšky dosažitelné v lese, mobilní telefon a lékárnička první pomoci.¹³⁴

Ve spolkové zemi Šlesvicko-Holštýnsko byl vydán průvodce pro zřízení a provozování přírodních zařízení pro péči o děti. Výkaly musí být zakopány tam, kde si děti nehrají. Musí být dána možnost mytí rukou. Nádoby s pitnou vodou a případné vodovodní potrubí musí být schválené k používání pro pitnou vodu. Nádoby musí být chráněné před poškozením a znečištěním a musí být denně po ukončení spotřeby vyprázdněny a po delším nepoužívání také důkladně vyčištěny.¹³⁵

4.2 Rakousko

Rovněž právní úprava v Rakousku není jednotná a liší se podle jednotlivých spolkových zemí. Lesní mateřské školy mohou být povoleny v rámci speciálních forem či pilotních projektů (obdoba pokusného ověřování podle § 171 školského zákona), v některých spolkových zemích se pro lesní mateřské školy použije právní úprava zařízení péče o děti nebo mateřských škol.¹³⁶

---

¹³³ Mindestanforderungen der Hygiene an Waldkindergärten in Mecklenburg-Vorpommern. *Landesamt für Gesundheit und Soziales Mecklenburg-Vorpommern* [online]. AG Hygiene des Verbandes der Ärzte im ÖGD M-V, 2004 [cit. 15. 6. 2016].

¹³⁴ Kurzinformation Waldkindergarten in Niedersachsen. *Bundesverband der Natur- und Waldkindergärten in Deutschland e.V.* [online]. Hannover: Bezirksregierung Hannover, 2004, s. 2 [cit. 15. 6. 2016].

¹³⁵ KRIPKE, Anja; MARCIC, Anne. Ein Leitfadens für die Gründung und den Betrieb von Naturkindertagesstätten in Schleswig-Holstein. *Schleswig-holstein.de* [online]. Kiel: Ministerium für Soziales, Gesundheit, Familie und Gleichstellung des Landes Schleswig-Holstein, 2012, s. 15 [cit. 15. 6. 2016].

¹³⁶ BANCALARI, Katharina. Waldkindergärten in Österreich. *Bundesforschungszentrum für Wald* [online]. Wien: Bundesforschungszentrum für Wald, 2015, s. 43-51 [cit. 15. 6. 2016].

4.3 Dánsko

V současnosti je v Dánsku přibližně 100 lesních mateřských škol¹³⁷, což představuje asi 10 %.¹³⁸ Častá je forma lesních tříd.¹³⁹

4.4 Švédsko

Ve Švédsku je v současnosti více než 180 lesních mateřských škol a též 18 lesních základních škol. Skupiny jsou odstupňované podle věku (1-2, 3-4, 5-6, 7-10, 11-13 a 14 a více) a se zvyšujícím se věkem stoupá náročnost aktivit. O vlastní lesní mateřskou školu se jedná spíše u skupiny 5-6 let. V případě krutého počasí nebo poklesnutí teploty pod -10 °C děti stráví až tři hodiny uvnitř. Standardní den v lesní mateřské škole trvá 6 hodin.¹⁴⁰ Podle jiného zdroje jsou v zimním období děti venku tři a půl hodiny a v letním období pět hodin. Lesní mateřská škola má vždy pevné zázemí s kuchyní. Na 12 až 19 dětí jsou tři učitelé, kteří musí mít vysokoškolské vzdělání a kurs.¹⁴¹ Co se týče toalet, pokud jsou děti mimo zázemí, „the Swedish advice is to count seven bushes and go there!“ (volně přeloženo: švédská rada je napočítat sedm stromů a jít tam!) Výkaly jsou zakopány.¹⁴² O mytí rukou zmínka chybí.

4.5 Spojené království

Ve Spojeném království začal rozvoj lesních mateřských škol v polovině 90. let¹⁴³ a došly oblibě, když k roku 2011 jich zde bylo téměř 400.¹⁴⁴ Ve Skotsku bylo dokonce vydáno Curriculum for Excellence through outdoor learning.¹⁴⁵

---

¹³⁷ SOBĚSLAVSKÁ, Vendula. Lesní mateřské školy jako alternativa předškolního vzdělávání: historicko-srovnávací studie. *Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta* [online]. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, 2012, s. 7-9 [cit. 23. 6. 2016].

¹³⁸ STASIUK, Philippa. Early Nature Lessons in Denmark's Forest Preschools. *Denmark.dk* [online]. Publikováno 14. 11. 2013 [cit. 15. 6. 2016].

¹³⁹ VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza, KOZLOVÁ, Dagmar, Nadace Proměny. Ekoškolky a lesní mateřské školy. *Operační program životní prostředí* [online]. 2. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012, s. 13 [cit. 16. 6. 2016].

¹⁴⁰ ROBERTSON, Juliet. Swedish forest schools. *Creative star learning company* [online]. Creative star learning company, 2008, s. 7-9 [cit. 16. 6. 2016].

¹⁴¹ VÁVROVÁ, Petra. *Inspirace ze zahraničí pro české lesní mateřské školy* [online]. Brno, 2014, s. 13-14 [cit. 23. 6. 2016]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta.

¹⁴² ROBERTSON, Juliet. Swedish forest schools. *Creative star learning company* [online]. Creative star learning company, 2008, s. 9-10 [cit. 16. 6. 2016].

¹⁴³ Forest School: a marvellous opportunity to learn. *Forestry comission* [online]. Social and Economic Research Group, Forest Research, s. 1 [cit. 16. 6. 2016].

4.6 USA

Lesní mateřské školy pronikají rovněž do USA. V roce 2013 zde bylo nejméně 14 lesních mateřských škol. Zde je zajímavá možnost spočívající ve zřizování škol při jiných existujících institucích (parcích, botanických zahradách či univerzitách, které mnohdy disponují rozsáhlými pozemky).¹⁴⁶ Na soukromé Antioch University New England se vyučuje certifikovaný program Vzdělávání v raném věku založené na přírodě, jehož cílem je vzdělávat učitele, ředitele a zakladatele lesních mateřských škol. Program trvá jeden rok a probíhá převážně o víkendech¹⁴⁷, zřejmě se tedy jedná o formu obdobnou dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků u nás.

---

¹⁴⁴ O'BRIEN Liz, LOVELLA Rebecca. A review of the Forest Education Initiative in Britains. *Forestry Comisson* [online]. The Research Agency of the Forestry Comission, 2011, s. 54 [cit. 16. 6. 2016].

¹⁴⁵ Curriculum for Excellence through outdoor learning. *Educationscotland.gov.uk* [online]. Learning and Teaching Scotland, 2010 [cit. 15. 6. 2016].

¹⁴⁶ PETERSON, Abigail. A Forest Preschool for the Bay Area: A pilot study for a new nature-based curriculums. *U.S. Department of Education* [online]. San Rafael: Dominican University of California, 2013, s. 53, 58-59 [cit. 15. 6. 2016].

¹⁴⁷ Nature-Based Early Childhood Education Certificate Program. *Antioch University* [online]. 2014 [cit. 15. 6. 2016].

5 Návrh zákona s důvodovou zprávou

K vyřešení výše uvedených problémů souvisejících se zakotvením lesních mateřských škol do právního řádu ČR navrhuji vydání následujícího zákona. Vzhledem k tomu, že návrh zákona navazuje na jiný již přijatý zákon a v této souvislosti provádí pouze dílčí změny, předpokládám podání žádosti o výjimku z provádění RIA.

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne ... 2016

kterým se mění zákon č. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna školského zákona

Čl. I

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 158/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 624/2006 Sb., zákona č. 217/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 343/2007 Sb., zákona č. 58/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 242/2008 Sb., zákona č. 243/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 49/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 378/2009 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 331/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 472/2011 Sb., zákona

č. 53/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 370/2012 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 82/2015 Sb. a zákona č. 178/2016 Sb., se mění takto:

1. V § 34 odst. 9 se slovo „stavbou“ nahrazuje slovem „budovou⁶²⁾“.

---

62) Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Poznámka pod čarou č. 60 se zrušuje.

2. V § 122 odst. 2 se za slova „v mateřských školách“ vkládají slova „s výjimkou lesních mateřských škol“ a na začátek věty druhé vkládají slova „Dětem v lesních mateřských školách, zletilým“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Správní řízení ve věcech rejstříku škol a školských zařízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle nových právních předpisů.

ČÁST DRUHÁ

Změna stavebního zákona

Čl. III

V § 169 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona 350/2012 Sb., se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Povinnost respektovat technické požadavky na stavby a technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání stavby se nevztahuje na stavby zázemí lesních mateřských škol.“

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. OBECNÁ ČÁST

A) Zhodnocení platného právního stavu

Poslanecká sněmovna dne 24. května 2016 přijala zákon č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon s účinností od 1. září 2016 mj. legislativně upravil lesní mateřské školy.

Podle školského zákona ve znění zákona č. 178/2016 Sb. zázemí lesní mateřské školy nesmí být stavbou. Podle definice stavby obsažené v § 2 odst. 3 stavebního zákona se však za stavbu považuje také výrobek plnící funkci stavby. Jak vyplývá z judikatury (například rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 10 Ca 280/2008, publikován ve Sbírce NSS pod č. 2394/2011 Sb.), tímto výrobkem, a tedy i stavbou, budou rovněž zázemí lesní mateřské školy.

Lesní mateřské školy dále ve smyslu § 122 školského zákona budou povinny poskytovat hmotné zabezpečení zahrnující mj. školní stravování. Na školní stravování se vztahují přímo použitelné právní předpisy EU, jejichž požadavky lesní mateřské školy nesplní.

Podle platného právního stavu je zápis lesních mateřských škol do rejstříku škol a školských zařízení takřka nemožný, což je v rozporu s cíli přijaté právní úpravy. Zároveň je platný právní stav problematický z hlediska zákazu diskriminace, kdy stanovení shodných požadavků na stravování a nemožnost využití stávajících zázemí lze považovat za diskriminační pro lesní mateřské školy.

B) Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Co se týče zázemí, hlavním principem navrhované právní úpravy je odstranit ustanovení, že zázemí lesní mateřské školy nesmí být stavbou, a jeho úprava, že nesmí být toliko budovou. Zároveň je třeba zajistit, aby se na zázemí lesní mateřské školy nevztahovaly požadavky na stavbu, protože je nezbytné novelizovat stavební zákon.

Pokud jde o školní stravování, hlavním principem navrhované právní úpravy je zajistit, aby se na stravování v lesních mateřských školách nevztahovaly přímo použitelné právní předpisy EU. Protože výjimka ve vnitrostátním právu není možná, nezbývá než zrušit pro lesní mateřské školy povinnost poskytování hmotného zabezpečení.

Navrhovanou právní úpravu nelze považovat za diskriminační. K podrobnostem viz zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky.

C) Vysvětlení nezbytnosti navrhované úpravy v jejím celku

Navrhovaná právní úprava je nezbytná, aby byl reálně umožněn zápis lesních mateřských škol do rejstříku škol a školských zařízení s přihlédnutím k jejich zvláštnostem.

D) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Právo na vzdělání upravuje čl. 33 Listiny základních práv a svobod, jehož odst. 1 zaručuje každému právo na vzdělání. Bezplatné vzdělání pak stanoví odst. 2, avšak toliko na základních a středních školách a podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.

Dále lze poukázat na závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. května 2011, sp. zn. 2 Aps 3/2010, podle něhož školní stravování není součástí veřejného subjektivního práva na vzdělání podle čl. 33 Listiny základních práv a svobod.

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 13. června 1995, sp. zn. Pl. ÚS 25/94 bezplatnost vzdělání nepochybně znamená, že stát nese náklady na zřízení škol a školských zařízení, na jejich provoz a údržbu, především však nevyžaduje školné. Stanovení rozsahu bezplatného poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb vládou nelze podřadit pod pojem práva na bezplatné vzdělání. Bezplatnost vzdělání nemůže spočívat v tom, že stát ponese veškeré náklady, které občanům v souvislosti s realizací práva na vzdělání vzniknou. Tyto závěry je třeba vztáhnout i na další školské služby, jimiž je i školní stravování.

Z pohledu možné diskriminace na základě světonázoru (čl. 3 ve spojení s čl. 15 Listiny základních práv a svobod), která by mohla spočívat v tom, že děti v lesních mateřských školách budou mít jiný oběd (dražší nebo nesplňující výživové normy) než děti v běžných mateřských školách, případně budou zcela bez oběda, lze uvést, že navrhovaný zákon nadále zachovává stávající úpravu, že lesní mateřská škola nemůže být spádovou školou. Každé dítě tedy nadále bude mít zajištěné místo v běžné mateřské škole, kde mu bude poskytováno hmotné zabezpečení spočívající ve školním stravování. Je tedy zcela na rozhodnutí zákonných zástupců, pokud se rozhodnou pro využití lesní mateřské školy, které jsou zákonem připuštěny jakožto alternativní zařízení. V takovém případě však nelze považovat za diskriminaci, pokud děti v lesních mateřských školách nebudou mít zcela shodné podmínky s dětmi v běžných mateřských školách. Jednak je takové rozdílné zacházení přípustné s ohledem na odlišnosti lesních mateřských škol, ale rovněž „svoboda jako taková obecně nevyžaduje pozitivní plnění ze strany státu“, jak judikoval Ústavní soud v usnesení ze dne 10. dubna 1998, sp. zn. II. ÚS 227/97.

E) Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii

Na návrh zákona se právo Evropské unie nevztahuje, neboť podle čl. 155 Smlouvy o fungování Evropské unie mají odpovědnost za obsah výuky a za organizaci vzdělávacích systémů členské státy.

F) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Článek 2 Dodatkového protokolu 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod stanoví, že nikomu nesmí být odepřeno právo na vzdělání. Při výkonu jakýchkoli funkcí v oblasti výchovy a výuky, které stát vykonává, bude respektovat právo rodičů zajišťovat tuto výchovu a vzdělání ve shodě s jejich vlastním náboženským a filozofickým přesvědčením.

Právo na vzdělání však nezahrnuje předškolní vzdělávání. Podle judikatury Evropské soudu pro lidská práva se právo na vzdělání vztahuje na základní, střední a vyšší vzdělání. (nejnověji například rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. května 2014 č. 16032/07, věc Velev proti Bulharsku, odst. 31).

Čl. 28 odst. 1 písm. a), b) Úmluvy o právech dítěte a čl. 13 odst. 1 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech se dotýkají bezplatnosti toliko základního a středního vzdělání. Navíc školní stravování by ani tak pod rozsah tohoto ustanovení nespadlo (srov. výše citovanou judikaturu).

Na předškolní vzdělávání se mezinárodní smlouvy nevztahují.

G) Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované úpravy na státní rozpočet a ostatní rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Návrh zákona nebude mít dopad na státní rozpočet a ostatní rozpočty. Naopak lze předpokládat, že neposkytováním hmotného zabezpečení dětem v lesních mateřských školách dojde k jisté úspoře finančních prostředků.

Předpokládá se pozitivní dopad na podnikatelské prostředí, neboť návrh otevře podnikatelský prostor pro zakládání lesních mateřských škol, které tak nově budou moci být provozovány i za účelem zisku.

Co se týče dopadu na specifické skupiny obyvatel, pro děti ze sociálně slabých rodin bude nadále zajištěn nárok na umístění v běžné mateřské škole, kde jim bude hmotné zabezpečení poskytováno (blíže viz Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky). Navíc lze očekávat další základní lesních mateřských škol, díky čemuž dojde k uvolnění kapacit v běžných mateřských školách.

Dopady na životní prostředí se nepředpokládají.

H) Zhodnocení navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná úprava nezakládá žádné nové zpracování osobních údajů a ani nemění již existující zpracování osobních údajů. Zavedením právní úpravy nevzniká potenciální nebezpečí neoprávněného přístupu nebo zneužití osobních údajů.

I) Zhodnocení korupčních rizik

Návrh nepředpokládá založení korupčních rizik ani jejich nárůst.

J) Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Předkládaná novela se žádným způsobem nedotýká bezpečnosti nebo obrany státu.

K) Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

S ohledem na skutečnost, že zákon je pouze důsledkem předchozího ne zcela vhodného zákona, a vzhledem k silnému veřejnému zájmu spočívajícímu v možnosti lesních mateřských škol žádat o zapsání do školského rejstříku již pro školní rok 2017/2018 (k čemuž je řádný termín pro podání žádosti do 30. září) a z toho vyplývající nezbytnosti přijmout co nejdříve právní úpravu, která toto právo umožní, se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I

K bodu 1

Stanoví se, že zázemí lesní mateřské školy nesmí být budovou ve smyslu, v jakém ji chápe katastrální zákon, na který se zároveň odkazuje. Katastrální zákon v § 2 písm. l) obsahuje definici budovy, jíž je nadzemní stavba spojená se zemí pevným základem, která je prostorově soustředěna a navenek převážně uzavřena obvodovými stěnami a střešní konstrukcí. Připouští se tedy, aby zázemím mohla být stavba. Nebude však možné, aby zázemím byla například budova stávající běžné mateřské školy, která pouze nesplňuje příslušné požadavky.

K bodu 2

Lesní mateřské školy nově nebudou mít povinnost poskytovat dětem hmotné zabezpečení, bude se na ně vztahovat stejná úprava jako na zletilé žáky středních škol a studenty vyšších odborných škol. Stravování dětí v lesních mateřských školách tak bude zajišťováno zejména zákonnými zástupci formou „svačin“. V případě, že by lesní mateřská škola poskytovala hmotné zabezpečení, musí postupovat v souladu s přímo použitelnými právními předpisy EU.

K čl. II

Za účelem právní jistoty se výslovně stanoví dokončení probíhajících správních řízení ve věcech rejstříku škol a školských zařízení podle nových právních předpisů.

K čl. III

Důsledkem navrhovaného ustanovení je, že na stavby zázemí lesních mateřských škol se nebudou vztahovat vyhlášky o technických požadavcích na stavby a o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. Zázemím lesních mateřských škol tedy budou moci být např. jurta, týpí, maringotka.

K čl. IV

S ohledem na silný veřejný zájem spočívající v možnosti lesních mateřských škol žádat o zapsání do školského rejstříku již pro školní rok 2017/2018 (k čemuž je řádný termín pro podání žádosti do 30. září) a z toho vyplývající nezbytnosti přijmout co nejdříve právní úpravu, která toto právo umožní, se navrhuje, aby zákon nabyl účinnosti dnem jeho vyhlášení.

V Praze dne ... 2016

Předseda vlády:

Mgr. Bohuslav Sobotka

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy:

Mgr. Kateřina Valachová, Ph.D.

Závěr

Z práce vyplývají především tyto závěry:

Lesní mateřské školy vůbec neměly být školským zákonem upraveny, neboť tím vznikl nerovný stav. Stejně jako je tomu u běžných mateřských škol, budou i lesní mateřské školy zapsané do rejstříku škol a školských zařízení mít nárok na poskytování dotací ze státního rozpočtu, přitom však nemusí splňovat mnohé požadavky na běžné mateřské školy kladené.

Pokud už se za souhlasu MŠMT přistoupilo k právní úpravě lesních mateřských škol ve školském zákoně, bylo žádoucí, aby proběhl standardní legislativní proces vládního návrhu zákona. To znamená, že tedy mělo být provedeno hodnocení dopadů regulace (RIA) a především mělo proběhnout mezirezortní připomínkové řízení. Pokud by totiž návrh příslušných ustanovení meziresortním připomínkovým řízením prošel, bylo by lze očekávat, že Ministerstvo pro místní rozvoj, v jehož gesci jsou stavební předpisy, a Ministerstvo zdravotnictví, v jehož gesci jsou hygienické předpisy, by na problémy upozornilo. Předložení formou poslaneckého pozměňovacího návrhu je zcela nevhodný způsob normotvorby a je stěžejní příčinou hlavních nedostatků právní úpravy.

V oblasti hygieny je pro lesní mateřské školy nezbytné přijmout zvláštní hygienické požadavky, které zohlední jejich činnost, kdy je pobyt v zázemí minimální, zároveň však zajistí ochranu zdraví dětí. Návrh obecných požadavků je v práci formulován.

Hlavní nedostatky právní úpravy představuje jednak povinnost lesních mateřských škol poskytovat hmotné zabezpečení ve formě školního stravování, ačkoliv nemohou splnit právní předpisy EU, a dále nemožnost, aby zázemí lesních mateřských škol bylo stavbou, ačkoliv s ohledem na závěry judikatury se o stavbu jednat bude. Tyto záležitosti je vzhledem k legitimnímu očekávání lesních mateřských škol, že budou zapisovány do rejstříku škol a školských zařízení, nezbytné vyřešit urychleným přijetím novely školského zákona a stavebního zákona, jehož znění včetně důvodové zprávy je v práci navrženo. Cílem navrhované právní úpravy je, aby lesní mateřské školy nemusely poskytovat hmotné zabezpečení a aby zázemí mohlo být stavbou, aniž by se však naň vztahovaly některé obecné požadavky na výstavbu.

Novela je problematická rovněž z důvodu, že umožňuje zřizování lesních mateřských škol také veřejnými zřizovateli. Ačkoliv lesní mateřská škola nemůže být spádová, v kontextu rozšíření nároku na přijetí do mateřské školy na mladší děti a s tím spojených finančních nároků na obce, mohou obce namísto běžných mateřských škol zřizovat výrazně méně finančně náročné lesní mateřské školy.

S ohledem na brzkou účinnost právní úpravy orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, má promíjet žádosti o zápis podané po řádném termínu. Do doby přijetí právní úpravy lze doporučit poučit účastníky o možnosti přerušování správního řízení.

Obtíže pro lesní mateřské školy bude představovat zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců a dětí. Podle pracovněprávních předpisů se může u zaměstnanců jednat o zátěž chladem, v takovém případě jim budou lesní mateřské školy povinny poskytovat osobní ochranné pracovní prostředky proti chladu a zajistit ohřívárnu. Totožný problém je rovněž ve vztahu k dětem. Nebezpečí skýtá rovněž způsob vytápění zázemí, pohyb a činnosti v lese, například šermování, lezení na stromy, lesnické práce. Lesní mateřské školy tedy mají klást velký důraz jak na vyhledání a vyhodnocení rizik, tak na jejich předcházení, jednoznačně doporučit lze rovněž uzavření pojištění.

Ačkoliv je zařazení lesních mateřských škol do rejstříku škol a školských zařízení z pohledu vícero právních předpisů problematické, po příslušných legislativních úpravách většina lesních mateřských škol do něj bude moci být zapsána. Výhledově má být spíše zvažena širší reforma než dílčí úpravy podle určité skupiny škol.

Lze tedy uzavřít, že se cíle vytknuté v úvodu práce podařilo naplnit.

Seznam použitých pramenů

Seznam odborné literatury a elektronických pramenů

10 let Mateřské školy Semínko, o.p.s. *Toulcův dvůr. Středisko ekologické výchovy* [online]. Mateřská škola Semínko, o.p.s., 2014 [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.toulcuvdvur.cz/download/1837/TOULCUV_DVUR_10LET_2014_web_dvojstrany.pdf

B1.14.1 Předškolní vzdělávání – žádosti o přijetí do MŠ – podle území. *Statistické ročenky školství výkonové ukazatele* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2016 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>

BANCALARI, Katharina. Waldkindergärten in Österreich. *Bundesforschungszentrum für Wald* [online]. Wien: Bundesforschungszentrum für Wald, 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: http://bfw.ac.at/cms_stamm/GreenCareWald/pdf/gcw_waldkindergaerten_V1b.pdf

BOČINSKÁ, Ilona. *Postavení ředitele základní školy v systému veřejné správy* [online]. Brno, 2015 [cit. 27. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/26843/pravf_b/Postaveni_reditele_zakladni_skoly_v_system_u_verejne_spravy.pdf

BŘEZINOVÁ, Markéta. Lesní školky bez záchodů? Stačí i lopatka, říká šéfka německé asociace. *Idnes.cz* [online]. MAFRA, publikováno 29. 9. 2014 [cit. 27. 6. 2016]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/lesni-skolky-nemecko-lopatka-diw-/domaci.aspx?c=A140928_195741_domaci_aba

BUREŠ, Vítězslav; MEIXNER, Jiří. Školce se na procházce ztratily děti, pohotovost měl policejní vrtulník. *IDNES.cz* [online]. MAFRA, publikováno

11. 3. 2014 [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: http://praha.idnes.cz/ve-skolce-u-rican-se-ztratily-na-prochazce-deti-fld-/praha-zpravy.aspx?c=A140311_150949_praha-zpravy_bur

Co je lesní pedagogika. *Lesní pedagogika* [online]. 2015 [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.lesnipedagogika.cz/cz/lesni-pedagogika/co-je-lesni-pedagogika>

Co je Asociace lesních MŠ. *Asociace lesních MŠ* [online]. 2016 [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.lesnims.cz/co-je-asociace-lesnich-ms.html>

Curriculum for Excellence through outdoor learning. *Educationscotland.gov.uk* [online]. Learning and Teaching Scotland, 2010 [cit. 15. 6. 2016]. ISBN 978-184399-180-9. Dostupné z: http://www.educationscotland.gov.uk/Images/cfeOutdoorLearningfinal_tcm4-596061.pdf

Čerstvý česko-německý projekt mapuje bariéry růstu lesních školek v ČR. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Ministerstvo životního prostředí, publikováno 22. 6. 2016 [cit. 26. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/news_160622_LMS

DAVIDOVÁ, Markéta. Odmítli kontejnery i maringotku, raději postavili dům ze slámy a hlíny. *IDNES.cz* [online]. MAFRA, publikováno 10. 6. 2014 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: http://bydleni.idnes.cz/slameny-domek-0de-stavba.aspx?c=A140605_170817_stavba_rez

DLOUHÝ, Pavel. Hygienické požadavky na školní stravování. *Krajská hygienická stanice Královéhradeckého kraje* [online]. 2014 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.khshk.cz/e-learning/kurs4/kapitola_41_poadavky_na_koln_stravovni.html

DUDKOVÁ, Anna. Lesní školky: Velký zájem, pozitivní výsledky, ale stále legislativní vakuum. *Ohlasy dění na Boskovicku* [online]. Publikováno 23. 2. 2016 [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <http://ohlasy.info/clanky/2016/02/lesni-skolky.html>

FIALA, Jan. *Právní aspekty mateřských školek* [online]. Brno, 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/378350/pravf_m/Plny_text_prace.pdf

FIALA, Jan. Zajištění předškolního vzdělávání a úhrada výdajů. *Speciál pro MŠ. Příloha časopisu Řízení školy*. 2016, roč. 13, č. 2. ISSN 1214-8679.

Forest School: a marvellous opportunity to learn. *Forestry comisson* [online]. Social and Economic Research Group, Forest Research [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: [http://www.forestry.gov.uk/pdf/SERG_Forest_School_research_summary.pdf/\\$FILE/SERG_Forest_School_research_summary.pdf](http://www.forestry.gov.uk/pdf/SERG_Forest_School_research_summary.pdf/$FILE/SERG_Forest_School_research_summary.pdf)

HÄFNER, Peter. *Natur- und Waldkindergärten in Deutschland - eine Alternative zum Regelkindergarten in der vorschulischen Erziehung* [online]. Heidelberg, 2002 [cit. 16. 6. 2016]. Inauguraldisertation. Universität Heidelberg, Fakultät für Verhaltens- und empirische Kulturwissenschaften. Dostupné z: http://archiv.ub.uni-heidelberg.de/volltextserver/3135/1/Doktorarbeit_Peter_Haefner.pdf

HERZÁNOVÁ, Eva. *Pracovněprávní vztahy zaměstnanců ve školství* [online]. Brno, 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/11349/pravf_r/Rigorozni_prace.pdf

HOFMANN, Axel; KOBER, Paul; KOHLSTOCK, Claudia; SCHICHT, Bernhard; SPENGLER, Alexander; STANGE, Gurdun. Rahmenhygieneplan. *Kita-gesundheit.de* [online]. 2011 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://kita-gesundheit.de/wp-content/uploads/2013/06/weblinks-rahmenhygieneplan.pdf>

HOFMAN, Vít. Prevence rizik: kontroly BOZP. *Safety at work* [online]. Publikováno 21. 11. 2013 [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.bezpecnostpraceuh.cz/news/prevence-rizik-kontroly-bozp/>

Historie. *Toulcův dvůr. Středisko ekologické výchovy* [online]. 2013 [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.toulcuvdvur.cz/o-nas/historie>

Hygieneleitfaden für die Kindertagesbetreuung. *Institut für Hygiene und Öffentliche Gesundheit* [online]. Stuttgart: Landesgesundheitsamt Baden-Württemberg, 2014 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.ihph.de/vah-online/uploads/PDF/2014_HygieneleitfadenKita_BW.pdf

Inspekční zpráva Ústeckého inspektorátu České školní inspekce ze dne 2. 5. 2014, č. j. ČŠIU- 368/14-U. *Česká školní inspekce* [online]. 2014 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: <https://portal.csicr.cz/Files/Get/B2162FF8-F099-4B47-B68D-A6D5C67166AD?db=Archive>

JERÁBEK, Jiří. *Foundation of the Forest Preschool in the Czech Republic* [online]. Linköping, 2011 [cit. 22. 6. 2016]. Master thesis. Linköping University, Department of Culture and Communication. Dostupné z: <http://web.ftvs.cuni.cz/hendl/metodologie/MASTER%20THESIS%20-%20JERABEK.pdf>

KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon : komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, 800 s. ISBN 978-80-7357-421-3.

KNAP, Veronika. *Možnosti inovací v českém předškolním vzdělávání se zaměřením na úskalí zakládání a fungování lesních školek* [online]. Olomouc, 2014 [cit. 22. 6. 2016]. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta. Dostupné z: http://theses.cz/id/g7ohcr/BP_21_6_veronika_knap.pdf

KOPECKÝ, Josef. Lesní školky zařadíme mezi mateřské, nic je neohrozí, slibuje ministr. *Idnes.cz* [online]. MAFRA, publikováno 21. 10. 2014 [cit. 27. 6. 2016]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/lesni-skolky-zaradime-mezi-materske-nic-je-neohrozi-slibuje-ministr-1g7-/domaci.aspx?c=A141021_142759_domaci_kop

KOŘENEK, Petr. Pozměňovací návrhy č. 3576 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 611/0). *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2016 [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=128604&pdf=1>

KRIPKE, Anja; MARCIC, Anne. Ein Leitfaden für die Gründung und den Betrieb von Naturkindertagesstätten in Schleswig-Holstein. *Schleswig-holstein.de* [online]. Kiel: Ministerium für Soziales, Gesundheit, Familie und Gleichstellung des Landes Schleswig-Holstein, 2012 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: https://www.schleswig-holstein.de/DE/Fachinhalte/K/kindertageseinrichtungen/downloads/kindertageseinrichtungen_Bildungsauftrag_Handreichungen_NaturkindergartenLeitfadenGruendung.pdf?__blob=publicationFile&v=2

KRIST, Tomáš. Fotografie k článku Upravit záhon, nakrmit morče. Na sladkosti v lesní školce ale zapomeňte. *IDNES.cz* [online]. MAFRA, publikováno 3. 9. 2014 [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/foto.aspx?r=domaci&c=A140902_163014_domaci_zt&foto=ZT55a99d_114117_15893104.jpg

Kurzinformation Waldkindergarten in Niedersachsen. *Bundesverband der Natur- und Waldkindergärten in Deutschland e.V.* [online]. Hannover: Bezirksregierung Hannover, 2004 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://bvnw.de/wp-content/uploads/2013/04/Kurzinformation-Waldkinderga%CC%88rten-in-Niedersachsen.pdf>

KVÍTKOVÁ, Magda. Legislativa LMŠ. In: *Sborník lektorských textů a metodických listů. Průvodce dětmi světem* [online]. Asociace lesních MŠ, 2016 [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.lesnims.cz/stahnout-soubor?id=1758>

Lesní mateřské školy se do rejstříku zatím nedostanou. *Novinky.cz* [online]. Borgis, publikováno 22. 9. 2015 [cit. 27. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/veda-skoly/381313-lesni-materske-skoly-se-do-rejstriku-zatim-nedostanou.html>

Letošní Světový den zdraví se zaměří na prevenci infekčních onemocnění. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. Ministerstvo zdravotnictví České republiky, publikováno 3. 4. 2014, [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/Soubor.ashx?souborID=19972&typ=application/msword&nazev=TZ_Sv%C4%9Btov%C3%BD%20den%20zdrav%C3%AD_3%204%202014.doc

MACHAČKOVÁ, Jana a kol. *Stavební zákon*. 2. vyd. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk232geztkltmjptembqgzptcobtl5ygmmaq&groupIndex=5&rowIndex=0&relationType=reference&referenceType=passive&referenceName=zakladnipredpis_k&originalDocumentId=onrf6mrqga3f6mjygmhxazrsfuyte&showLowerSectionsRelations=false&activeFacets=36341&sortType=rank-rp&firstPage=0&currentPage=0

Mateřská škola Jurta. *Lesní klub Jurta* [online]. Publikováno 2. 4. 2013 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.lesniklub.cz/uredni-deska/materska-skola-jurta/>

Mateřské školy odpovědnost. *Finkap* [online]. [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.finkap.cz/page-234/materske_skoly_odpovednost_zak.php

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 22. prosince 2005, č. j. 37 014/2005-25. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2005 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/14359/download/>

MICHLER-HANNEKEN, Annette. Mit Kindern im Wald. *Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung* [online]. Berlin: Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung, 2008 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <http://publikationen.dguv.de/dguv/pdf/10002/si-8084.pdf>

Mindestanforderungen der Hygiene an Waldkindergärten in Mecklenburg-Vorpommern. *Landesamt für Gesundheit und Soziales Mecklenburg-Vorpommern* [online]. AG Hygiene des Verbandes der Ärzte im ÖGD M-V, 2004 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.lagus.mv-regierung.de/serviceassistent/download?id=46566>

Mobilní domy. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2013 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/92a2cd89-79bf-480b-b1c8-02cb27a36664/Mobilni-domy-web.pdf>

MRÁZOVÁ, Eva. *Předškolní vzdělávání v ČR jako sociálně-právní fenomén* [online]. Plzeň, 2013 [cit. 15. 6. 2016]. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Právnická fakulta. Dostupné z: <https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/handle/11025/9863/DP%202013%20-%20Eva%20Mrazova%20-%20FPR%20-%20ZCU.pdf?sequence=1>

Náhled ČSN 73 0802. *Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví* [online]. 2009 [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: http://csnonlinefirmy.unmz.cz/html_nahledy/73/83429/83429_nahled.htm

Nature-Based Early Childhood Education Certificate Program. *Antioch University* [online]. 2014 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.antiochne.edu/teacher-education/nature-based-early-childhood-education-program/>

O'BRIEN Liz, LOVELLA Rebecca. A review of the Forest Education Initiative in Britains. *Forestry Comisson* [online]. The Research Agency of the Forestry Comission, 2011 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: [http://www.forestry.gov.uk/pdf/FEI_review_2011.pdf/\\$FILE/FEI_review_2011.pdf](http://www.forestry.gov.uk/pdf/FEI_review_2011.pdf/$FILE/FEI_review_2011.pdf)

ODEHNALOVÁ, Tereza. *Právní aspekty mateřských školek* [online]. Brno, 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/370742/pravf_m/Odehnalova_T_DP.pdf

Odpovědnost za škodu. *Česká rada dětí a mládeže* [online]. 2016 [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <http://crdm.cz/clanky/dokumenty/odpovednost-za-skodu/>

OPRCHALOVÁ, Barbora. *Výchovný koncept lesních mateřských škol jako předpoklad plnohodnotného rozvoje dětí* [online]. Brno, 2011 [cit. 22. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/146237/pedf_b/bakalarka_konecna_verze.pdf

Oxid uhelnatý. Celý článek. *Státní zdravotní ústav* [online]. [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.szu.cz/tema/zivotni-prostredi/cely-clanek-1>

PATROVSKÁ, Dominika. Lesní mateřské školy - venku za každého počasí bez zdi a plotů. *Ekolist.cz* [online]. BEZK, publikováno 18. 6. 2010 [cit. 17. 6. 2016]. ISSN 1802-9019. Dostupné z: <http://ekolist.cz/cz/zelena-domacnost/rady-a-navody/lesni-materske-skoly-venku-za-kazdeho-pocasi-bez-zdi-a-plotu>

PETERSON, Abigail. A Forest Preschool for the Bay Area: A pilot study for a new nature-based curriculums. *U.S. Department of Education* [online]. San Rafael:

Dominican University of California, 2013 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED542154.pdf>

POTĚŠIL, Lukáš; ROZTOČIL, Aleš; HRŮŠOVÁ, Klára; LACHMANN, Martin. Stavební zákon online komentář. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpw62zr142c443c14zdambwl4ytqm27obtde&groupIndex=0&rowIndex=0&relationType=reference&referenceType=passive&referenceName=zakladnipredpis_k&originalDocumentId=onrf6mrqga3f6mjygmhazrsfuyte&showLowerSectionsRelations=false&activeFacets=36341&sortType=rank-rp&firstPage=0&currentPage=0

Pravidla v lesní školce. *Na Pasece* [online]. [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.napasece.net/lesni-skolka/informace-pro-rodice-bezpecnost>

Přestavba jurty 2015. *Ekodomov* [online]. Publikováno 8. 9. 2015 [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.ekodomov.cz/detsky-klub-sarynka/fotogalerie/prestavba-jurty-2015/>

PUŠKINOVÁ, Monika. *Ředitel školy a školského zařízení jako orgán veřejné správy školství* [online]. Brno, 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/68377/pravf_m/Puskinova_diplomova_prace_Reditel_skoly_a_skolskeho_zarizeni.pdf

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. *Národní ústav pro vzdělávání* [online]. Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2004 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/file/445_1_1/

RATAJOVÁ, Lucie. *Studie proveditelnosti lesní mateřské školy* [online]. Praha, 2012 [cit. 23. 6. 2016]. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta

sociálních

věd.

Dostupné

z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120082522/?lang=cs>

Rezort školství chce umožnit zápis lesních MŠ do rejstříku. *EuroZprávy.cz* [online]. Active Solutions, publikováno 22. 6. 2016 [cit. 27. 6. 2016]. ISSN 2336-257X. Dostupné z: <http://domaci.eurozpravy.cz/skolstvi/159734-ministerstvo-skolstvi-chce-umoznit-zapis-lesnich-ms-do-rejstriku/>

Richtlinien für den Betrieb von Kindertageseinrichtungen. *Hamburg.de* [online]. Hamburg: Behörde für Arbeit, Soziales, Familie und Integration. Amt für Familie. Abteilung Familie und Kindertagesbetreuung, 2012 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.hamburg.de/contentblob/110038/data/richtlinien%C2%ADkita.pdf>

RIGEL, Filip; BAHÝLOVÁ, Lenka; KUDROVÁ, Veronika; MORAVEC, Ondřej; PUŠKINOVÁ, Monika. *Školský zákon komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, 838 s. ISBN 978-80-7400-550-3.

ROBERTSON, Juliet. Swedish forest schools. *Creative star learning company* [online]. Creative star learning company, 2008 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <http://creativestarning.co.uk/wp-content/uploads/2013/06/Rain-or-shine-Swedish-Forest-Schools.pdf>

SALÁK, Martin. *Lesní mateřská školka* [online]. Brno, 2014 [cit. 22. 6. 2016]. Bakalářská práce. Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta. Dostupné z: http://www.is.mendelu.cz/lide/clovek.pl?zalozka=13;id=3362;studium=59525;zp=41562;download_prace=1

SOBĚSLAVSKÁ, Vendula. Lesní mateřské školy jako alternativa předškolního vzdělávání: historicko-srovnávací studie. *Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta* [online]. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, 2012 [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné

z: https://is.muni.cz/do/ped/uredni_deska/ovvvv/35480914/35496087/prispevek_so_beslavska_T016_2012.pdf

Soubor prorodinných opatření - Prorodinný balíček. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2008 [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/5898/komplet_balik.pdf

Standardy kvality lesních mateřských škol. *Asociace lesních MŠ* [online]. 2014 [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.lesnims.cz/uploads/sources/standardy-kvality/cf7909e4357b8286141c2e9658e7aeeb_standardy-kvality-web-pdf.pdf

Stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 25. května 2009, č. j. 14069/09 - 82. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/5bd34558-9d98-4754-9df1-dbe9dcccad345/C-j-224-2015-ze-dne-6-1-2015.pdf?ext=.pdf>

STASIUK, Philippa. Early Nature Lessons in Denmark's Forest Preschools. *Denmark.dk* [online]. Publikováno 14. 11. 2013 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://denmark.dk/en/meet-the-danes/forest-preschools>

Stenoprotokol z 19. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané dne 31. 10. 2014, rozprava k návrhu zákona o dětské skupině vrácenému prezidentem republiky (sněmovní tisk 82). *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2014 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/019schuz/s019221.htm#r11>

Stenoprotokol z 22. schůze Senátu Parlamentu České republiky konané dne 20. 4. 2016, rozprava k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (senátní tisk 237). *Senát Parlamentu České republiky* [online]. 2016 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné

z: <http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/hlasovani?action=steno&O=10&IS=5695&D=20.04.2016#b16736>

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2014 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/file/34429_1_1/

ŠEBELKA, Jan. Liberec staví předraženou školku. V České Lípě ji pořídili za polovinu. *Idnes.cz* [online]. MAFRA, publikováno 10. 12. 2012 [cit. 27. 6. 2016]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/predrazena-skolka-v-liberci-dp1-domaci.aspx?c=A121210_082550_liberec-zpravy_tm

ŠESTÁKOVÁ, Irena. Bezbariérová řešení staveb. *ČVUT v Praze, Fakulta architektury* [online]. [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.fa.cvut.cz/attachments/BAhbBlSHOgZmSSIdNGVjYWMS5NTM0ZWFIMzU2ZTQwMDA2MmIwBjoGRVQ/Navrhovani%20bezbarieroveho%20prostredi%202011.pdf?sha=8469abc3>

ŠPLÍCHALOVÁ, Anna. Zátěž chladem na venkovním pracovišti. *Bozpprofi.cz* [online]. Verlag Dashöfer, publikováno 7. 6. 2016 [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.bozpprofi.cz/33/zatez-chladem-na-venkovnim-pracovisti-uniqueidgOkE4NvrWuNbYgYq82yeiEkql9-S41aDayX0xicUK50/>

ŠTOLL, Jiří. *Dětská farma Eduarda Štorcha a československé alternativní školství ve dvacátých letech 20. století* [online]. Brno, 2008 [cit. 16. 6. 2016]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/171490/pedf_b/BP.pdf

Tisková zpráva: EDUin vyzývá senátory, aby vrátili sněmovně zákon o dětské skupině. *EDUin* [online]. Publikováno 21. 7. 2014 [cit. 27. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.eduin.cz/tiskove-zpravy/tiskova-zprava-eduin-vyzyva-senatory-aby-vratili-snemovne-zakon-o-detske-skupine/>

TZ: Den lesních mateřských škol oslavil nejrychleji rostoucí síť lesních MŠ na světě. *Asociace lesních MŠ* [online]. Publikováno 22. 6. 2016 [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.lesnims.cz/media/tiskove-zpravy/tz-den-lesnich-materskych-skol-oslavil-nejrychleji-rostouci-sit-lesnich-ms-na-svete.html>

TZ: lesní mateřské školy mají své místo ve školském zákoně. *Asociace lesních MŠ* [online]. Publikováno 10. 3. 2016 [cit. 26. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.lesnims.cz/media/tiskove-zpravy/tz-lesni-materske-skoly-maji-sve-misto-ve-skolskem-zakone.html>

Úrazové pojištění. *Česká rada dětí a mládeže* [online]. 2016 [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <http://crdm.cz/clanky/dokumenty/urazove-pojisteni/>

Ustanovení hygienických podmínek v zařízeních typu lesní mateřské školy. *No limits* [online]. 2012 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.nolimits-os.cz/dokumenty/hygiena.pdf>

UŠIAKOVÁ, Dagmar. *Pozitiva a negativa lesních mateřských školek ve výchově a vzdělávání dítěte* [online]. České Budějovice, 2014 [cit. 17. 6. 2016]. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta. Dostupné z: http://theses.cz/id/qqa2mb/POZITIVA_A_NEGATIVA_LESNICH_MATESKCH_KOLEK_VE_VCHOV_A_VZDL.pdf

VALENTA, Jiří. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem 2015/2016*. 6. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2015, 999 s. ISBN 978-80-7263-974-8.

VALKOUNOVÁ, Tereza. *Výchova nebo záchod?* *Blog.respekt.cz* [online]. *Economia*, publikováno 8. 6. 2016 [cit. 17. 6. 2016]. ISSN 1801-1446. Dostupné z: <http://valkounova.blog.respekt.cz/vychova-nebo-zachod/>

VÁVROVÁ, Petra. *Inspirace ze zahraničí pro české lesní mateřské školy* [online]. Brno, 2014 [cit. 23. 6. 2016]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/392270/pedf_b/Inspirace_ze_zahranici_pro_ceske_lesni_materske_skoly.pdf

Venkovní hrací plochy. *Státní zdravotní ústav* [online]. [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.szu.cz/tema/zivotni-prostredi/venkovni-hraci-plochy-1>

Vyhlášení pokusného ověřování provozu integrované lesní mateřské školy Lesníček při Mateřské škole Semínko, o.p.s. ze dne 4. 6. 2010, č. j. 10 886/2010-22. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Věstník Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2010, roč. 66, č. 8. [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/11599/download/>

Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony (sněmovní tisk 573). Důvodová zpráva. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. Publikováno 16. 1. 2012 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=82218>

Vládní návrh na vydání zákona o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů (sněmovní tisk 538). Důvodová zpráva. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. Publikováno 10. 2. 2000 [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=28367>

VOLFÍK, René. Fotografie k článku Jak to chodí v lesních mateřských školách, když je patnáct pod nulou. *Hospodářské noviny* [online]. Economia, publikováno 7. 2. 2012 [cit. 17. 6. 2016]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: http://img.ihned.cz/attachment.php/520/36659520/ostuv35BCDEHIJMNQWbcd ehpx01T9ARn/1000x666x62ed/VOL_0286.jpg resp. <http://ihned.cz/c1-54641330-jak-to-chodi-v-lesnich-materskych-skolach-kdyz-je-patnact-pod-nulou>

VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza, KOZLOVÁ, Dagmar, Nadace Proměny. Ekoškoly a lesní mateřské školy. *Operační program životní prostředí* [online]. 2. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012 [cit. 16. 6. 2016]. ISBN: 978-80-7212-537-1. Dostupné z: http://www.opzp2007-2013.cz/soubor-ke-stazeni/46/14089-Ekoskolky_a_lesni_materske_skolky.pdf

VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza. Lesní mateřská škola – legislativa. *Metodický portál RVP* [online]. Publikováno 4. 5. 2010 [cit. 16. 6. 2016]. ISSN: 1802-4785. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/8633/lesni-materska-skola-legislativa.html/>

VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza. Lesní mateřské školy. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2010 [cit. 26. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/10399/Tereza_Vosahlikova_CJ.ppt

Zápis z 8. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 19. listopadu 2014. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2014 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=103104&pdf=1>

Zápis z 9. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 14. ledna 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=103552&pdf=1>

Zápis z 10. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 26. února 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=104430&pdf=1>

Zápis z 11. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 16. dubna 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=105418&pdf=1>

Zápis ze 14. schůze Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny, která se konala dne 15. října 2015. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2015 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=73700&pdf=1>

Závěrečná zpráva z pokusného ověřování provozu lesních tříd integrovaných v Mateřské škole Semínko, o.p.s., Kubatova 1/32, Praha 10 – Hostivař. *Klubnapasece.cz* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012 [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.klubnapasece.cz/soubor/zaverecna-zprava-z-pokusneho-overovani-provozu-lesnich-trid>

Seznam soudních rozhodnutí

Nález Ústavního soudu ze dne 13. června 1995, sp. zn. Pl. ÚS 25/94. *Nalus* [online]. Ústavní soud, © 2006 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=27123&pos=1&cnt=1&typ=result>

Usnesení Ústavního soudu ze dne 10. dubna 1998, sp. zn. II. ÚS 227/97. *Nalus* [online]. Ústavní soud, © 2006 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=29771&pos=1&cnt=1&typ=result>

Nález Ústavního soudu ze dne 27. ledna 2015, sp. zn. Pl. ÚS 16/14. *Nalus* [online]. Ústavní soud, © 2006 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=87370&pos=1&cnt=1&typ=result>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. května 2011, sp. zn. 2 Aps 3/2010. *Nejvyšší správní soud* [online]. Nejvyšší správní soud, © 2003 [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2010/0003_2Aps_100_20110511_100658_prevedeno.pdf

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. října 2015, sp. zn. 3 As 218/2014. *Nejvyšší správní soud* [online]. Nejvyšší správní soud, © 2003 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: http://nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2014/0218_3As_1400033_20151008_122943_prevedeno.pdf

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. května 2016, sp. zn. 4 As 78/2016. *Nejvyšší správní soud* [online]. Nejvyšší správní soud, © 2003 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné

z: http://nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2016/0078_4As_1600026_20160511115436_prevedeno.pdf

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 10 Ca 280/2008, publikován ve Sbírce NSS pod č. 2394/2011 Sb. *Nejvyšší správní soud* [online]. Nejvyšší správní soud, © 2003 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: http://nssoud.cz/files/EVIDENCNI_LIST/2008/280_2008_camping_mhmp_20110311082944_prevedeno.pdf

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. prosince 2011, sp. zn. 29 A 99/2010. *Nejvyšší správní soud* [online]. Nejvyšší správní soud, © 2003 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: http://nssoud.cz/files/EVIDENCNI_LIST/2010/29_A_99_2010_Pistek_20120206120408_prevedeno.pdf

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. ledna 2016, sp. zn. 31 A 3/2014. *Nejvyšší správní soud* [online]. Nejvyšší správní soud, © 2003 [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: http://nssoud.cz/files/EVIDENCNI_LIST/2014/31A_3_2014_20160309132851_prevedeno.pdf

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. května 2014, č. 16032/07, věc *Velev* proti *Bulharsku*. Dostupné z: <http://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22fulltext%22:%5B%2216032/07%22%5D,%22languageisocode%22:%5B%22ENG%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-144131%22%5D%7D>

Seznam právních předpisů

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhezv6mjnh>

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhezv6mrnge>

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzha2v6mjtgmwtenq>

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyf6mrqgawtkoi>

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhe2v6mryhewtemi>

Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní

informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhe3v6mrsfuyto>

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mrvhawtini>

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 27. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2f6njqgawtq>

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2f6njwgewtgnq>

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2f6njwgmwtcni>

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga3f6mjygmwtcni>

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga3f6mrwgiwtea>

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga4v6nbqfuytq>

Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga4v6mjzhawte>

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgez6f6obzfuya>

Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 21. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgez6mrvgywtg>

Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona 127/2015 Sb. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge2f6mrug4wtc>

Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 23. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayv6mzxhawta>

Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayv6nbzguwta>

Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2v6mjqgewta>

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga3v6mzwgewtk>

Vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayv6mjqgywtg>

Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky

odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgazv6nbtgiwte>

Vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění vyhlášky č. 602/2006 Sb. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2f6mjtg4wtc>

Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 27. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2v6mjufuza>

Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 16. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2v6nztfuzq>

Vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2v6mjtg4wtg>

Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb. In: *Beck-online* [online právní informační systém].

Nakladatelství C. H. Beck [cit. 17. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2v6nbrgawtc>

Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění vyhlášky č. 268/2011 Sb. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga4f6mrtfuyq>

Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění vyhlášky č. 20/2012 Sb. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga4v6mrwhawtc>

Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga4v6mzzhawta>

Vyhláška č. 281/2014 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 22. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge2f6mrygewta>

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 27. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge3f6mrxfuya>

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské

unie [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32002R0178&from=CS>

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004, o hygieně potravin. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004R0852&from=CS>

Nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 15. 6. 2016]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32005R2073&from=CS>